

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ ПРЊАВОР

Скупштина општине Прњавор Светосавска бр. 10. Телефон/факс: (051) 660-340 Одговорни уредник Новка Петровић Штампа Стручна служба СО-е	18. мај 2012. године ПРЊАВОР Број 14 Година 48.	Годишња претплата 80,00 КМ Један примјерак 10,00 КМ Рачун јавних прихода број 555-007-00215707-29 код «Нова банка» филијала Бањалука шифра Јавних прихода 722521
---	---	---

340

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 101/04, 42/05 и 118/05) и члана 30. Статута општине Прњавор („Службени гласник општине Прњавор“ број 8/05 и 6/08), Скупштина општине Прњавор на 4. посебној сједници одржаној дана 11.04.2012. године донијела је

ОДЛУКУ

о усвајању Стратегије развоја општине Прњавор
за период 2012.-2020. година

Члан 1.

Скупштина општине Прњавор усваја Стратегију развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година.

Члан 2.

Саставни дио одлуке је Стратегија развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Прњавор“.

Број: 01-022-59/12

Предсједник

Датум: 11.04.2012. године Скупштине општине,
Прњавор, **Горан Земун, дипл. економиста, с.р.**

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ ПРЊАВОР ЗА ПЕРИОД 2012.-2020. ГОДИНА

Садржај

I	Увод.....	1
II	Методологија креирања стратегије развоја.....	2
III	Стратешка платформа.....	3
III 1.	Извод из социо-економске анализе.....	3
III 2.	Стратешко фокусирање.....	15
III 3.	Визија и стратешки циљеви развоја.....	16
IV	Секторски развојни планови.....	18
IV 1.	План локалног економског развоја.....	18
IV 1.1.	Фокусирање.....	18

IV 1.2.	Развојни циљеви економског развоја.....	19
IV 1.3.	Програми, пројекти и мјере.....	21
IV 1.4.	Процјена очекиваних исхода са индикаторима.....	23
IV 1.5.	Оквирна финансијска конструкција плана локалног економског развоја.....	23
IV 2.	План друштвеног развоја.....	24
IV 2.1.	Фокусирање.....	24
IV 2.2.	Развојни циљеви друштвеног развоја.....	24
IV 2.3.	Програми, пројекти и мјере.....	26
IV 2.4.	Процјена очекиваних исхода са индикаторима.....	29
IV 2.5.	Оквирна финансијска конструкција плана друштвеног развоја.....	29
IV 3.	План заштите животне средине.....	30
IV 3.1.	Фокусирање.....	30
IV 3.2.	Развојни циљеви заштите животне средине.....	31
IV 3.3.	Програми, пројекти и мјере.....	33
IV 3.4.	Процјена очекиваних исхода са индикаторима.....	34
IV 3.5.	Оквирна финансијска конструкција плана развоја и заштите животне средине.....	35
V	План имплементације интегрисане стратегије развоја.....	36
V 1.1.	Оријентациони преглед приоритетних пројеката и мјера за период од три године.....	36
V 1.2.	Акциони план за пројекте који се имплементирају у првој години.....	41
VI	План развоја организационих капацитета и људских потенцијала.....	43
VII	Праћење, вредновање и ажурирање стратегије развоја.....	44
VII 1.1.	Праћење и вредновање стратегије.....	44
VII 1.2.	Ажурирање стратегије.....	45

I Увод

Стратегија интегрисаног развоја 2012–2020. године је кључни стратешко-плански документ општине Прњавор, који треба да подстиче будући раст и развој заједнице. Стратегија развоја има у виду друштвену и економску сферу, али и аспекте

заштите и унапређења животне средине и простора. Стратегија је развијена да буде оквир дефинисања заједничких циљева, подстицања локалних снага, али и одговор на изазове будућег развоја општине и свеукупног живота у њој. Као таква, Стратегија интегрисаног развоја је у складу са стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, и то прије свега са нацртом Развојне стратегије БиХ 2008-2013, Стратегијом социјалне укључености 2008-2013, али и са другим секторским стратегијама на државном и ентитетском нивоу.

Општина Прњавор има усвојен Стратешки план развоја општине Прњавор за период 2003-2010. године у коме су дефинисани стратешки правци развоја наше општине до 2010. године и за коју смо добили Бикон статус за најбољу праксу у I кругу Бикон шеме (Beacon Sheme) у БиХ на тему „Ефикасно стратешко планирање“. Стратегија развоја општине Прњавор 2012-2020. године представља континуитет у стратешком планирању развоја наше општине.

Стратегија информисе свеукупну јавност и приватне улагаче о развојном путу општине Прњавор, представља основу за израду детаљних планова и програма у појединим секторима, креира основу за праћење напретка те охрабрује сарадњу и договор у планирању различитих нивоа власти и друштвено-економских партнера.

Стратегија развоја општине Прњавор за период 2012-2020. године је израђена од стране радних тијела која је именовао начелник општине, а у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја (ILDP), који представља заједничку иницијативу Развојног програма Уједињених нација у БиХ (UNDP) и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC).

Стратегија развоја представља путоказ за свеукупни развој општине Прњавор, а обухвата економски, друштвени и план заштите и унапређења животне средине, уз поштовање просторног аспекта. Визија развоја те стратешки циљеви развоја општине дефинисани су на период од 10 година. Прихватајући чињеницу да постављање циљева подразумијева не само одговор на питање „шта“, већ и „како“, те да је одговор на ово питање од кључног значаја за квалитетну имплементацију Стратегије, Општински развојни тим је развио секторске планове и оперативни дио Стратегије. Секторски планови, оперативни циљеви, програми, пројекти и мјере, усмјерени ка побољшању квалитета живота у општини Прњавор, дефинисани су на период од пет година. Оквирни оперативни планови су израђени за наредне три, а детаљни акциони планови ће се радити на период од годину дана.

Битно је нагласити да Стратегија обухвата и листу приоритетних програма и пројеката у сваком сектору, а који омогућавају достизање постављених циљева путем спровођења оперативних активности,

чиме се ствара основа за свеукупну имплементацију Стратегије. Надаље, приоритетни програми и пројекти нису само основа за кориштење општинских и других домаћих извора средстава, него и добра основа за приступ екстерним изворима средстава, попут „IPA“ програма Европске уније, али и других програма подршке у Босни и Херцеговини.

Код израде Стратегије развоја општине Прњавор посебно се водило рачуна о остваривању хоризонталне интерсекторске усклађености те вертикалне усклађености Стратегије са стратегијама и плановима на другим нивоима. Додатан значај је поклоњен могућим иницијативама међуопштинске сарадње.

Предуслов квалитетне и правовремене имплементације Стратегије јесте препознавање њеног значаја од стране свеукупне локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостављање Стратегијом предвиђених механизма за њену имплементацију, извјештавање, ажурирање и свеукупну операционализацију, а што је задатак који Општини, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

Техничка помоћ у процесу израде Стратегије развоја пружена је Општинском развојном тиму у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја и уз финансијску подршку SDC-а.

II Методологија креирања стратегије развоја

Процес креирања Стратегије развоја општине Прњавор (2012-2020.) одвијао се у складу са стандардизованом Методологијом за интегрисано планирање локалног развоја у БиХ (миПРО1). Наведена методологија је резултат заједничке иницијативе Развојног програма Уједињених нација (UNDP) и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC) а припремљена је у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја (ILDP) спроведеног од стране ових институција у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Министарством управе и локалне самоуправе Републике Српске, Федералним министарством правде и Савезима општина и градова из оба ентитета, уз техничку асистенцију Агенције за развој предузећа ЕДА из Бање Луке.

Општина се ангажовала у процесу израде Стратегије вођена увјерењем да стратешко планирање представља кључни инструмент за проактивно и одговорно управљање локалним развојем. Процес израде Стратегије развоја општине Прњавор, инициран од стране начелника Општине и подржан од стране Скупштине општине, започео је потписи-

¹ миПРО – назив методологије, скраћеница настала од почетних слова (методологија за интегрисано планирање развоја општина) са симболичким значењем (да смо ми, који партиципативно планирамо на локалном нивоу, проактивни, дакле, да обликујемо своју будућност).

вањем Меморандума о разумијевању између Општине Прњавор и UNDP-а у априлу 2009. године, те формирањем радних тијела – Општинског развојног тима и Партнерске групе.

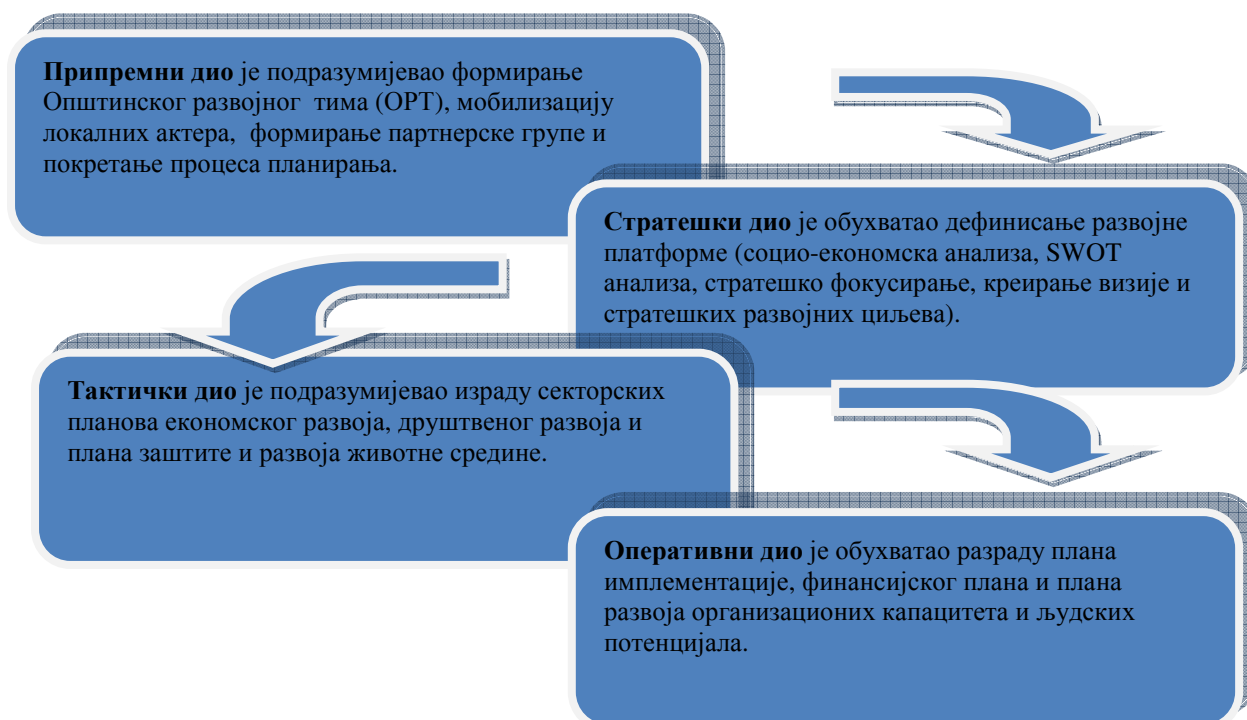
Процес је оперативно водио Општински развојни тим, а у самом процесу створени су механизми за снажно грађанско учешће, доминантно кроз рад Партнерске групе – консултативног тијела којег су чинили представници јавног, приватног и невладиног сектора. Посебан нагласак је стављен на укључивање и адекватно препознавање потреба потенцијално рањивих категорија становништва.

Полазна тачка за израду Стратегије развоја општине Прњавор је била анализа постојећих стратешких докумената, нивоа њихове реализације, те степена развијености људских ресурса неопходних за израду и имплементацију Стратегије.

Ова анализа је била надограђена на основу анализе

релевантних квантитативних и квалитативних података из примарних и секундарних извора. Носећи и најважнији дио Стратегије представља њен стратешки дио, тј. стратешка платформа, а која обухвата социо-економску анализу, стратешке фокусе, визију развоја и стратешке циљеве развоја. Стратешка платформа Стратегије је доминантно дјело Општинског развојног тима. Секторске планове развоја економије, друштва и заштите и унапређења животне средине израдиле су за ту сврху формиране секторске радне групе, а које су чинили представници јавног, приватног и невладиног сектора.

Стратегија развоја општине Прњавор је свеобухватна и комплексна јер подразумева интерсекторски приступ и односи се на десетогодишњи временски период. Процес креирања стратегије одвијао се кроз следеће фазе:

Кључни принципи ове Стратегије, који представљају интеграцију најважнијих економских, друштвених и захтјева животне средине, јесу одрживост и социјална укљученост. Принцип одрживости заснива се на идеји да природни и људски системи морају да буду регенеративни (обновљиви) и уравнотежени да би трајали. Овај принцип подразумева интегрисаност најважнијих економских, друштвених и аспеката животне средине. Принцип социјалне укључености подразумева планирање којим се исказује посебна осјетљивост за потребе и интересе социјално рањивих/маргинализованих група. У том смислу током цјелокупног процеса израде стратегије кориштени су различити комуникациони алати као што су анкете, интервјуи, фокус групе, радни састанци, итд., помоћу којих се насто-

јало доћи до информација релевантних за процес израде стратегије.

Примарни циљ овог документа јесте да укаже на јасан правац развоја, заједничку опредељеност руководства, администрације и грађана ка побољшању животних услова, те да у складу с тим покуша идентификовати стратешке смјернице за будући развој општине Прњавор у следећих десет година.

III Стратешка платформа

III 1. Извод из социо-економске анализе

1. Историјат

Подручје општине Прњавор било је насељено још у праисторијско доба о чему свједоче археолошка

Најзначајнији природни ресурси општине Прњавор су пољопривредно земљиште и шумско богатство, а мањим дијелом хидропотенцијал и минерална налазишта.

Укупна површина пољопривредног земљишта на подручју општине износи 42.966 ха или 68,2 % укупне територије. У структури пољопривредног земљишта учешће обрадивих површина износи 91,9%, а у укупно обрадивом земљишту преовлађују оранице и вртови са 89,8 % што указује на велике потенцијале за развој пољопривреде. Потребно је обратити пажњу на земљиште од 1. до 4. категорије јер су то површине које се могу користити за интензивну пољопривредну производњу и прикладне су за култивисање. Оваког земљишта на подручју општине има 63,90 % док на земљиште са ограниченом могућношћу употребе и земљишта неприкладног за култивисање има 36,10 % али их свакако не треба занемарити као земљишта прикладна за воћарску производњу, сијање травњака, испашу и слично.

На подручју општине постоји значајан шумски потенцијал коме погодују подзоласта тла овог подручја. Шуме заузимају укупну површину од 18.098,52 ха или 28,7 % од укупне општинске територије. Шуме у приватној својини простиру се на 7.435,60 ха или 41,09 % укупне шумске површине, а шуме у државном власништву заузимају површину од 10.662,92 ха или 58,91 % од укупног шумског земљишта.

Основу површинске хидрографије чини ријека Укрина са притокама: Великом и Малом Укрином, Вијаком, Лишњом, Иловом, Јадовицом и Турјаницом. Укрина протиче југоисточним ободом општине у дужини од 36 km. Поред наведених ријека, укупни водни потенцијал општине чине вјештачко акумулационо језеро „Дренова“ (укупне површине 110 ха, удаљено десетак километара од општинског средишта), као и рибањаци за узгој конзумне рибе у атарима села Доњи Штрпци на Украинском Лугу који имају површину 715 ха.

Даља валоризација ресурса представља један од основних изазова са којима се суочава општина Прњавор. Како је општина богата природним ресурсима као што су пољопривредно земљиште, шумско богатство, те мањим дијелом хидропотенцијал, неопходно је кренути за концептом руралног развоја уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа. С обзиром на значај све веће интернационализације, везе и капитал Прњаворчана ван општине и везе националних мањина у матичним земљама могу представљати значајне предности за привлачење страних инвеститора и пласирање производа.

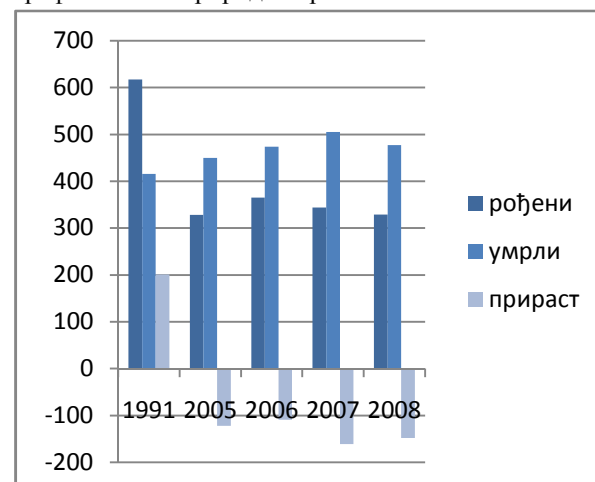
3. Демографске карактеристике и кретања

Према административно-територијалној подјели општину Прњавор чине 63 насељена мјеста која су груписана у 34 мјесне заједнице. Према последњем попису становништва из 1991. године на овом подручју живјело је 47.055 становника у 12.864 домаћинства са просјечно 3,6 чланова по домаћинству. У последњих двадесетак година дошло је до многих промјена везаних за становништво општине Прњавор. Ту се прије свега мисли на промјену у укупном броју становника, промјене у структурама становништва (нарочито старосној и структури према активности), израженим миграционим кретањима, као и промјенама везаним за величину и укупан број домаћинстава (оквирна процјена јесте да је на подручју општине средином 2008. године живио 48.531 становник у 15.919 домаћинстава са приближно 3,04 члана по домаћинству). У посматраном периоду забиљежен је благи пораст броја становника у односу на 1991. годину.

Када се узму у обзир последња ратна дешавања, у коме су углавном учествовали мушкарци, претпоставља се да је тренутни однос мушкараца и жена 48:52, а што је у складу са планетарном правилношћу да у укупној популацији благо доминирају жене. Подаци из претходне табеле указују да је највећи дио становништва општине Прњавор 1991. године припадао средњем животном добу, а значајан дио становништва се налазио у старијим старосним групама, што указује на неповољну старосну структуру.

Доступне информације указују да највећи број становника на подручју општине живи у руралним насељима, али је у последње вријеме примјетан тренд демографског пражњења, нарочито насеља удаљенијих од општинског центра. Као последица миграција село-град и процеса урбанизације у односу на 1991. годину порастао је број становника у приградским насељима и самом општинском сједишту.

Графикон 1. – Природно кретање становништва

Анализа основних компоненти природног кретања становништва општине Прњавор указује на озбиљне проблеме у демографском развоју. На основу података из претходног графика може се претпоставити да у укупном становништву општине Прњавор преовладава становништво средње и старије животне доби. У прилог томе говори чињеница да број умрлих расте из године у годину (јер је старијих лица све више) док се истовремено број рођених смањује, а резултат тога је негативан природни прираштај.

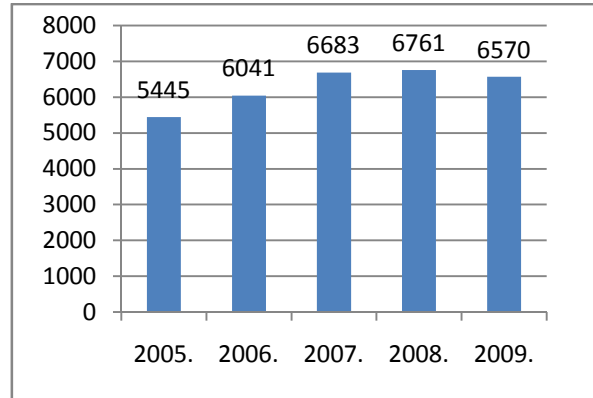
Истовремено, може се примијетити да је миграциони салдо у последње три године негативан, односно, у посматраном периоду подручје општине Прњавор напустило је више становника него што се у међувремену доселило. Иако не располажемо званичним подацима о осталим врстама миграционих кретања, евидентно је да су миграције присутне и да тиме значајно утичу на кретање броја становника, као и на структуре становништва општине. Углавном су то миграције економског карактера (становништво млађе животне доби одлази у потрази за послом).

Негативан природни прираштај, праћен одласком особа млађе доби у потрази за послом, представља значајан проблем са којим се суочава општина Прњавор. Стратешки изазов представља минимизирање негативних демографских трендова, заустављање тренда одласка младих особа са простора општине и посвећивање значајне пажње мјерама пронаталитетне политике. Наравно, један од основних услова за остварење ових циљева је у даљем развоју локалне економије, као и могућностима искориштавања близине већих центара и саобраћајне повезаности. Изградњом друштвене и комуналне инфраструктуре одређеног квалитета могли би се привући чак и појединци из сусједних општина.

4. Тржиште рада

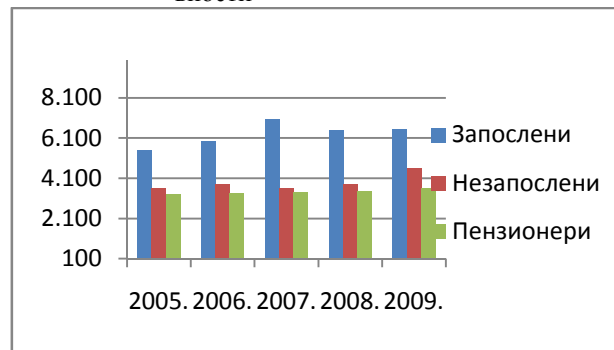
Према евиденцији Фонда ПИО П. Ј. Прњавор, на крају 2009. године у привредним субјектима који дјелују на подручју општине Прњавор било је запослено 6.570 лица, што показује смањење за 96 радника у односу на исти период 2008. године. Карактеристика овог подручја је велики број запослених у иностранству (процјењује се преко 5.000 лица). Стање на евиденцији Завода за запошљавање, Биро рада Прњавор, на крају 2009. године износи 4.623 лица и показује повећање броја незапослених у односу на исти период 2008. године за 808 лица. Активну понуду радне снаге чини 40 % пријављених на Бироу, док су остали на евиденцији Бироа због остваривања неких других права (права на здравствено осигурање, дјечији додатак, кориштење новчане накнаде и сл.). Стопа незапослености у општини Прњавор износи 36 % и мања је у односу на сусједне општине.

Графикон 2.– Кретање броја запослених по годинама

Поред релативно мање незапослености у односу на општине из окружења, структура становништва општине Прњавор према активности ипак се може окарактерисати као неповољна с обзиром на то да број пензионера и незапослених увелико превазилази број запослених. Посебан проблем представља неповољна старосна структура незапослених којих је највише у најпродуктивнијем животном добу (од 30-45 година). Однос броја пензионера, запослених и незапослених на подручју општине Прњавор за протеклих пет година приказан је у наредном графикану.

Графикон 3. – Структура становништва према активности

Анализирајући кретање броја пензионера у последњих пет година уочљив је благи пораст у односу на почетак посматраног периода. Пораст броја пензионера се може довести у везу са неповољном старосном структуром јер је све више старијих лица у укупном становништву општине.

Однос броја запослених, незапослених и пензионера у протеклих неколико година указује на недовољан тренд сталног смањења броја запослених, уз истовремени раст броја незапослених лица и пензионера. Неодговарајуће квалификације незапослених додатно усложњавају проблем неусклађености понуде и потражње радне снаге. Стратешки изазов за општину је стварање динамичног локалног тржишта рада, са организованим сталним обукама и преквалификацијама и интензивном сарадњом између послодаваца, Завода за запошљавање, локалне управе и њених установа, те невладиног сектора, како би се осигурало раст нивоознања потребан за повећање конкурентности.

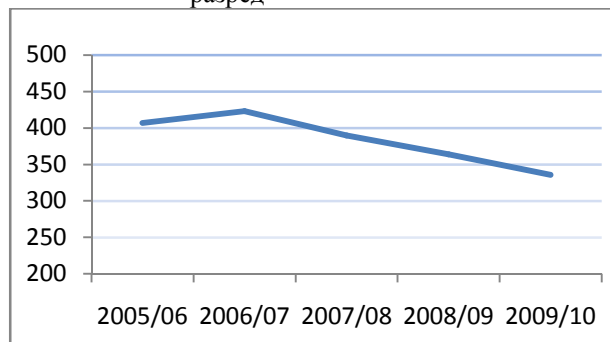
5. Друштвена инфраструктура

Предшколско образовање и васпитање има велики значај, како у образовном тако и у социјалном смислу, јер ствара претпоставке и основе припремања дјетета за укључивање у редован процес школовања. Организован рад на предшколском васпитању и образовању у општини Прњавор почео је крајем 1973. године у Дјечијем вртићу „Наша Радост“ Прњавор. Капацитет вртића је 75 дјеце. Поред Дјечијег вртића „Наша радост“ Прњавор, који је организован као јавна установа, на подручју општине постоје четири студија за едукацију дјеце и дјечије играонице у приватном власништву. Укупан капацитет приватних предшколских установа је 130 дјеце.

Узимајући у обзир број дјеце рођене у периоду од 2004. до 2009. године, процјењује се да на подручју општине Прњавор има око 1.700 дјеце предшколског узраста, а да свега 10 % њих похађа неку од предшколских установа на подручју општине. Основно образовање на подручју општине одвија се у осам основних школа (двје градске и шест сеоских) и њиховим подручним одјељењима и у Школи за основно музичко образовање у Прњавору.

Основну школу у школској 2009/10. години похађа 3.807 ученика, од чега 1.967 дјечака, или 51,7% и 1.840 дјевојчица или 48,3 %. Школу за основно музичко образовање похађа 166 ученика распоређених у 16 одјељења.

Графикон 4. – Кретање броја уписаних ђака у први разред

У први разред школске 2009/10. године уписано је 336 дјеце, што је за 28 првака мање него школске 2008/09., а за 62 мање него школске 2007/08. године. Графикон јасно показује опадајући тренд полазника у први разред основне школе од школске 2006/2007. године, што је последица прије свега смањене стопе рађања.

Средњу школу у школској 2009/10. години похађало је укупно 1.251 ученик, од чега Гимназију Прњавор 330 ученика, а Средњу школу Прњавор 921 ученик. Свих 330 ученика Гимназије похађали су општи смјер образовања, док су Средњу школу Прњавор похађали ученици у неколико образовних смјерова: геодезија и грађевинарство, угостите-

љство и туризам, машинство и обрада метала, економија, право и трговина, пољопривреда и прерада хране. Из буџета општине Прњавор сваке године издвајају се средства за стипендирање ученика и студената.

Основни носиоци културних збивања на подручју општине Прњавор су ЈУ Центар за културу Прњавор и ЈУ Народна библиотека Прњавор. На шаролитост културног мозаика овог краја битно утиче велики број различитих нација од којих свака има своје богато и специфично културно наслеђе, које јавно афирмишу и на тај начин утичу на културне садржаје наше општине. Своје дјеловање афирмишу кроз културно-умјетничка друштва. Најзначајније културне манифестације које се одржавају током године су обиљежавање међународне и православне Нове године, Светосавски бал, Машкаре у Штивору и Маћином Брду, Украјински бал, Пјеснички маратон, Општинска смотра фолклора, Васкршњи концерт и манифестације поводом православног Васкрса, Ликовна колонија „Реуо“, манифестације поводом Дана општине Прњавор, као и многе друге културне манифестације које се одржавају у складу са Програмом обиљежавања значајних датума општине Прњавор.

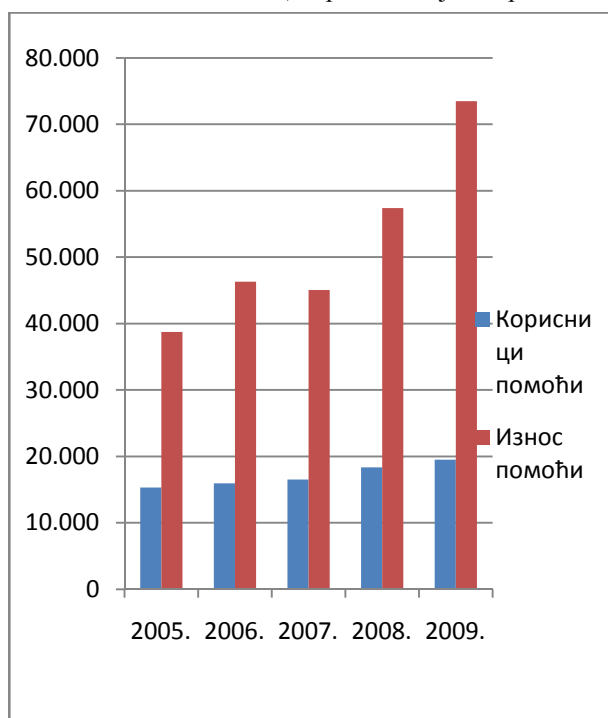
На подручју општине не постоје посебне установе спорта већ егзистира већи број спортских клубова из различитих области спорта: фудбал, кошарка, рукомет, одбојка, цудо, карате, теквондо, кик бокс, шах, атлетика, тенис, итд. Најважнији спортски објекти су: СРЦ „Борик“ Прњавор, неколико спортских дворана, 22 спортска игралишта у мјесним заједницама и два базена. Најзначајније спортске манифестације које се одржавају током године су: „Избор спортисте године“, „Светосавски шаховски турнир“, „Осмомартовски шаховски турнир“, „Међународна улична трка“, „Међународни турнир у теквондоу-Prnjavor-open“, „Видовданска олимпијада у Кулашима“, Турнир у уличној кошарци „Streetball“, Куп у спортском риболову РВИ, „Моторијада“, Отворено првенство Прњавора у спортском риболову на језеру Дренова, фудбалски турнири на нивоу мјесних заједница поводом обиљежавања значајних датума, као и многе друге спортске манифестације.

Примарна здравствена заштита становништва општине Прњавор остварује се преко ЈЗУ Дом здравља Прњавор, у оквиру које постоји организовано неколико служби: породична медицина, здравствена заштита дјеце, здравствена заштита жена (породилиште и гинекологија), стоматолошка здравствена заштита, лабораторијска дијагностика, RTG дијагностика, хигијенско-епидемиолошка заштита, те Центар за ментално здравље и Центар за физикалну рехабилитацију. У оквиру службе породичне медицине налази се и служба хитне помоћи и 15 теренских амбуланти чији је просторни распоред утврђен Одлуком Скупштине општине Прњавор: Амбуланта породичне медицине са девет

тимова породичне медицине у Прњавору и амбуланте породичне медицине у Шибовској, Горњим Палачковцима, Великој Илови, Печенег Илови, Горњим Смртићима, Штрпцима, Кулашима, Доњим Вијачанима, Горњој Мравици, Вршанима, Кокори-ма, Хрваћанима, Поточанима и Насеобини Лишња. Становништво општине Прњавор, осим у оквиру ЈЗУ Дом здравља Прњавор, здравствену заштиту може остварити и у неколико приватних лѐкарских, специјалистичких и стоматолошких ординација.

Социјална заштита на подручју општине Прњавор остварује се путем Центра за социјални рад Прњавор кроз разне видове помоћи: новчана помоћ, додатак за помоћ и његу другог лица, друге материјалне помоћи, дјечији додатак, накнада за вријеме породичног одсуства, проширени видови социјалне заштите и друго.

Графикон 5.- Кретање броја корисника и износа помоћи Центра за социјални рад

Путем Центра за социјални рад се дозначавају средства корисницима за више различитих видова помоћи. У последње три године константно се повећавају средства за проширене видове социјалне заштите, а издвојена средства су повећана у укупном износу за цијели посматрани период.

У документу „Процјена угрожености Републике Српске од природних и других несрећа“ који је урадила Републичка управа цивилне заштите РС, наводи се да је један од рејона најугроженијих од поплава подручје ријеке Укрина у општинама Прњавор и Дервента. Плављена површина на подручју Укрина-Вијака износи 4050 ха, а брањена површина 390 ха. Као дијелови путних комуникација посебно угрожених од поплава између осталих се

наводи путна комуникација Добој - Бања Лука, у рејону Укрине.

Имајући у виду параметре из области безбједности, може се констатовати да је и поред одређених негативних карактеристика опште и безбједоносне ситуације у ширем окружењу, стање безбједности на подручју општине Прњавор у континуитету било задовољавајуће. У структури криминалитета преовладавају кривична дјела из области имовинских деликата и осталих кривичних дјела. Генерална оцјена безбједности на подручју општине је релативно добра. Број почињених прекршаја и кривичних дјела осцилира из године у годину и није уочљив тренд повећања истих.

На подручју општине Прњавор активности невладиних организација интензивирани су последњих петнаест година и може се рећи да се највећи дио јавности са њима први пут сусрео истовремено са почетком процеса дезинтеграције бивше Југославије.

Значајно је истаћи да се удружења из области спорта уписују у регистар спортских удружења који се води у Министарству за породицу, омладину и спорт гдје се води и регистар омладинских организација. У Јединственом регистру удружења грађана и фондација Републике Српске за подручје општине Прњавор води се укупно 65 регистрованих удружења грађана, међутим многа од њих су неактивна, односно регистрована су, али им је активност редукована на минимум. Многа удружења приликом регистрације у програму рада наводе широк спектар активности док пракса показује да се њихова активност углавном своди на једну област. На подручју општине постоји већи број удружења грађана која се у складу са својим досадашњим активностима могу груписати у област културе, националних мањина, омладинских организација и групу осталих удружења грађана (тј. удружења која не припадају напријед наведеним групама).

Иако дјелимично изграђена, друштвена инфраструктура не задовољава постојеће потребе на подручју општине. То је највидљивије у случају предшколског образовања које омогућава да се свега 10% дјеце са подручја општине активније укључи у ове установе. Истовремено, број дјеце која се уписују у основну школу је мањи из године у годину, као последица већ поменутог негативног природног прираштаја.

Стратешки изазов у овој области представља унапређење концепта полицентричног развоја општине, нарочито са аспекта обезбјеђења друштвене инфраструктуре у руралним подручјима. Ово се односи на аспект предшколског образовања, социјалне заштите, спорта, те одређених аспеката развоја културних садржаја. Даљи развој друштвене инфраструктуре ће свакако водити ка повећању квалитета живота свих грађана.

6. Просторно-планска документација, инфраструктура, комуналне и административне услуге

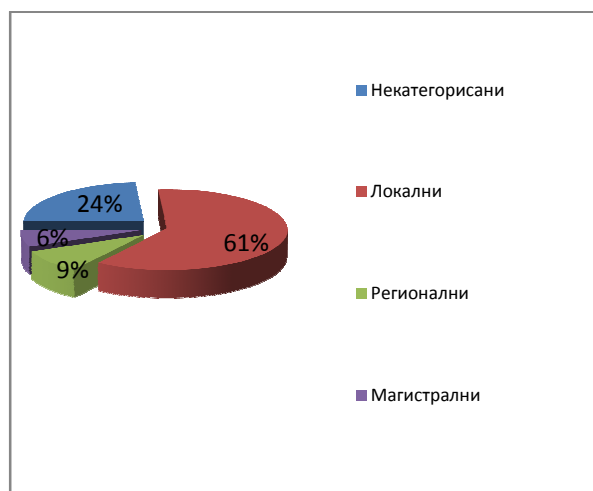
Последњи Урбанистички план градског насеља Прњавор је израђен 1990. године. Његова примјена је омогућена Одлуком о провођењу Урбанистичког плана града Прњавора број: 01-023-279/90 („Службени гласник општине Прњавор“, број:5/90) и обухватио је плански период до 2005. године. У току су припреме за израду новог урбанистичког плана.

Просторни план општине Прњавор за период 2010-2030. година усвојен је на сједници Скупштине општине и објављен у Службеном гласнику општине Прњавор број 4/12.

Општина Прњавор има добру саобраћајну повезаност са сусједним општинама у свом ближем и даљем окружењу. Територију општине пресијеца неколико важних путних праваца и то:

- Магистрални пут М 16.1 Клашнице-Прњавор-Дервента;
- Регионални пут Р 476 Челинац- Прњавор; и
- Регионални пут Р 474 Добој-Прњавор-Србац.

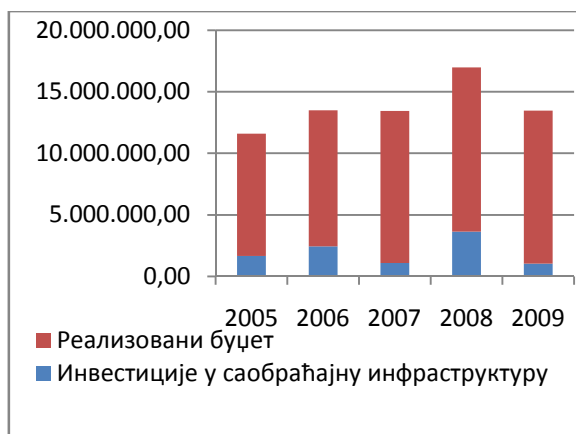
Графикон 6. – Путна мрежа на подручју општине Прњавор

Локалну путну мрежу чини око 600 km путева од којих је око 190 km асфалтирано, а на 50 km локалних путева су завршени земљани радови (на одређеним дионицама уграђен је дио тампона).

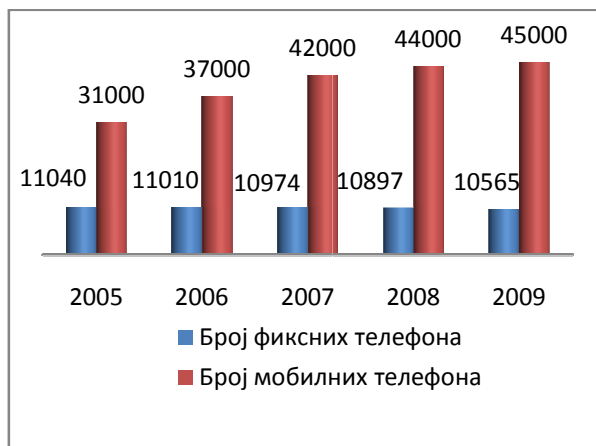
Код модернизације локалне путне мреже значајно учешће имају мјештани који поред иницијативе за изградњу, учествују и у финансирању и рјешавању имовинских односа. Поред општине и грађана, средства издвајају и ЈП Путеви РС, Министарство саобраћаја и веза, као и Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Графикон 7. – Ниво инвестиција у саобраћајну инфраструктуру

Општина Прњавор напаја се електричном енергијом са кружног високонапонског далековода снаге 110 kV. Чворишта дистрибутивне мреже на подручју општине су трафостанице „Град“ и „Вијака“. У 2009. години са републичке електропреносне мреже општина Прњавор је преузела 93.000 mW часова електричне енергије. Ангажована снага је 17 mW.

Графикон 8. – Телефонија

Покривеност сигналом мобилне телефоније на подручју општине је добра (97%), а број корисника интернета има изразит тренд раста. Кретање броја прикључака на фиксну и мобилну телефонију приказан је графиконом.

На подручју општине Прњавор снабдијевање водом за пиће, као и за хигијенско-санитарне потребе врши се из градског водовода, локалних, сеоских и школских водовода, јавних водних објеката (бунари, чесме, изворишта) и приватних бунара. Изградња објеката водоснабдијевања вршена је средствима општине са учешћем грађана или само властитим средствима грађана. Изградња сеоских водовода и осталих водних објеката у доста случајева је вршена без урбанистичко-техничке документације, те о истима не постоји тачна евиденција.

Градским водоводом управља предузеће КП „Водовод“ Прњавор које производи, дистрибуира, одржава и врши оправку објеката водоснабдијевања у граду и приградским насељима Ратковац, Коњухо-

вци, Лужани и засеоку Сегићи. Основи проблеми снабдијевања града водом из градског водовода су: незадовољавајући континуитет водоснабдијевања, квалитет воде за пиће, те лоше стање дистрибутивне мреже која је подложна честим хаваријама.

На подручју општине не постоји постројење за третман и пречишћавање отпадних вода, а грађани који немају могућност прикључка на канализацију, као алтернативно рјешење имају изграђене септичке јаме. Општина Прњавор се сусреће са дуготрајним проблемом када је у питању стање канализационе мреже у граду и околини. Постојећа канализациона мрежа налази се у јако лошем стању, а неопходна су велика финансијска средства за изградњу недостајуће канализационе мреже. Додатни проблем представља и то што у ближој околини нема веће ријеке која би прихватила отпадне воде тако да постојеће мање ријеке Вијака и Лишња

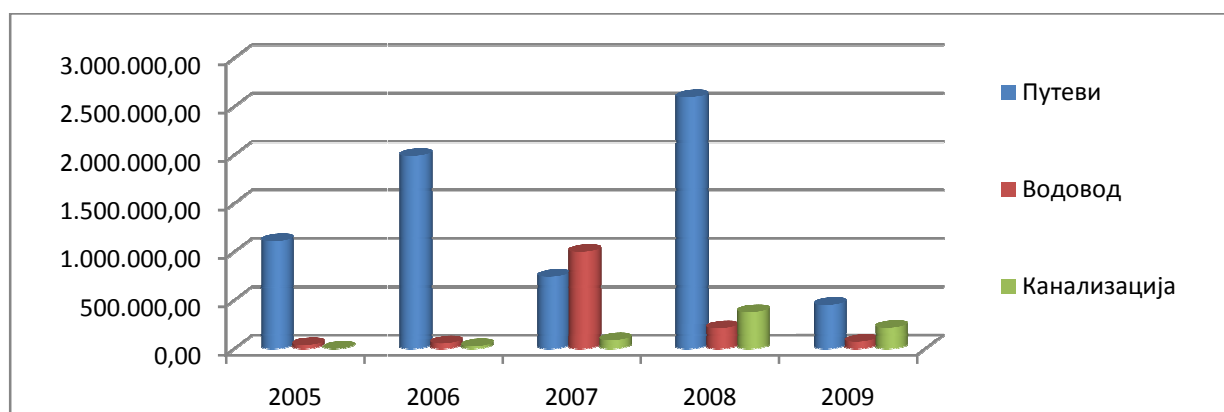
прихватају све воде (отпадне и кишне) што доводи до честих поплава.

До прије десетак година на подручју општине Прњавор постојала је само јавна расвјета у центру града у дужини од око 700 метара. Тренутно постоји 18.000 метара јавне расвјете на подручју града, док је у посљедњих неколико година изграђена јавна расвјета у већим мјесним заједницама.

Отпад са подручја општине прикупљен од стране овлашћеног Комуналног предузећа „Парк“ Прњавор одвози се и депонује на регионалну депонију у Рамиће којом управља предузеће „ДЕП-ОТ“. Општина Прњавор један је од оснивача Јавног предузећа „ДЕП-ОТ“ Бањалука са власничким удјелом од 10 %.

На сљедећем графикону приказани су подаци о висини инфраструктурних улагања у путеве, водовод и канализацију за период 2005 – 2009. година.

Графикон 9. – Инфраструктурне инвестиције (2005-2009.)

Организација и начин рада општинске административне службе дефинисани су Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 101/04, 42/05 и 118/05). Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Административне службе општине Прњавор – Пречишћени текст („Службени гласник општине Прњавор“, број 8/09, 9/09, 14/09, 24/09, 2/10 и 3/10) дефинисана су радна мјеста и број извршилаца у Административној служби општине Прњавор.

Током 2008. и 2009. године извршено је умрежавање пет мјесних канцеларија – Шибовска, Штрпци, Поточани, Доњи Вијачани и Лишња, проведена обука службеника на пословима стручних сарадника за пријем поднесака, овјеру преписа, рукописа и потписа, као и обука матичара и службеника за потребе мјесних заједница у наведеним мјесним канцеларијама. На овај начин је омогућено једноставније издавање родних и вјенчаних листова, као и других извода из матичних књига. Закључно са 2009. годином у базу података унесена су 241.062 уписа из матичних књига што, према процјени, представља 95% од укупног броја уписа у све матичне књиге на подручју општине Прњавор.

Реализацијом пројекта „Шалтер сала - све на једном мјесту“ започело се са увођењем система управљања квалитетом ISO 9001:2000 и процесом трансформисања општинске административне службе у савремену, кориснички оријентисану и ефикасну локалну управу. Дана 25.01.2008. године општини Прњавор је додијељен сертификат ISO 9001:2000 који представља један од предуслова за активно укључивање локалне заједнице у предстојећи процес приближавања европским интеграцијама који подразумијева и достизање међународних стандарда.

Унапређења која је општина Прњавор, између осталог, провела у области реформе локалне управе, као дио укупне стратегије развоја општине (шалтер сала - све на једном мјесту, центар за информисање грађана, унапређење процеса, повећање транспарентности и одговорност локалне власти, успостављање савременог, компјутеризованог и интегрисаног информационог система, управљање људским ресурсима), чији је резултат повећање ефикасности локалне управе у пружању услуга грађанима и повећање задовољства корисника, резултирала су стицањем „Бикон“ статуса за област

ефикасног стратешког планирања 2006. године, увођења и примјене информационих технологија у локалну управу 2009. године.

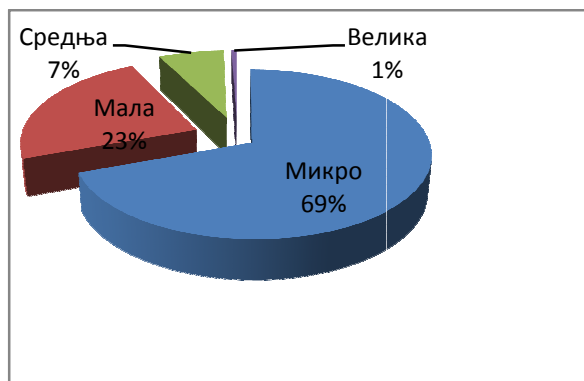
Недостатак просторно-планске документације представља један од препознатих проблема, чије се рјешавање очекује ускоро. Ово би требало да допринесе реализацији планова на изградњи савремене пословне инфраструктуре, те развој пословне зоне. Иако је у претходном периоду доста уложено, и даље је скоро 2/3 локалних путева неасфалтирано. Међутим, имајући у виду проблеме са канализацијом и збрињавањем отпадних вода, те проблем водоснабдијевања, изазови за наредни период ће се базирати на могућности улагања у захтјевније јавне радове у вези са водоснабдијевањем и пречишћавањем отпадних вода. Инвестиције у комуналну инфраструктуру у руралним дијеловима предстаљају сталне изазове у које се укључују и сами грађани руралних дијелова општине. Истовремено, забиљежена су значајна унапређења у области пружања административних услуга, која треба даље надограђивати у циљу повећања задовољства корисника, нарочито са започетом деконцентрацијом начина пружања услуга и отварањем нових мјесних канцеларија.

7. Локална привреда, туризам и пољопривреда

7. 1. Привреда

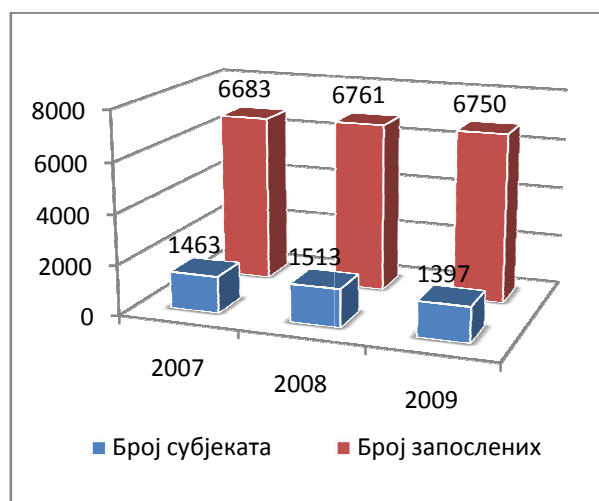
Општина Прњавор се у дугорочном смислу определила за развој малих и средњих предузећа јер су искуства показала да су она флексибилнија у пословању и лакше се прилагођавају новим условима на тржишту. Посљедња ратна дешавања значајно се одражавају на прилике у овој заједници. Иако на територији Општине Прњавор није било директних ратних дејстава, накратко долази до успоравања привредног развоја овог краја. Прелази се на систем тржишног привређивања и долази до развоја приватног, углавном предузетничког сектора. Кроз процес приватизације који је услиједио, дошло је до гашења већих предузећа, у одређеном броју предузећа извршена успјешна трансформација тако да садашњу привредну основу чине новоформирана приватна предузећа, као и велики број самосталних предузетника.

Графикон 10. – Структура приватних предузећа

Највећи број приватних предузећа убраја се у категорију микро предузећа (до 9 запослених) а на подручју општине постоји само једно велико предузеће (са више од 250 запослених). Од укупног броја приватних предузећа, највећи број је оних који се баве трговинском дјелатношћу, извјестан број који се баве грађевинском дјелатношћу, а мањи број оних који се баве производњом. Од укупног броја запослених у приватном сектору 50,3 % је запослено у приватним предузећима, а 49,7 % у самосталним дјелатностима.

Графикон 11. – Привредни субјекти и број запослених

Стварањем повољног пословног окружења за инвеститоре, лакшим процедурама за добијање одобрења за рад, скраћивањем времена потребног за рјешавање захтјева, и приближавањем услуга привредницима дошло је до сталног тренда раста предузетништва што се може видјети из података о броју предузетника и запослених на подручју општине.

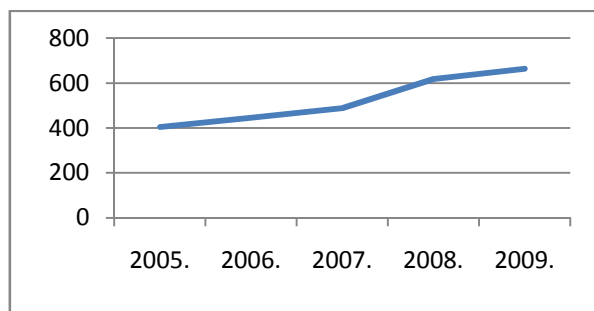
Општину Прњавор карактеришу изражена предузетничка традиција, могућности за развој пољопривредне производње и прехранбене индустрије, те велики број лица са подручја општине запослених у иностранству. Окосницу развоја општине чине мала и средња предузећа, као и већи број предузетничких радњи. Када су у питању индустријски капацитети, највише предузећа је у области грађевинарства, металопрерађивачке, прехранбене и текстилне индустрије, индустрије коже и обуће, а постоји неколико капацитета из области прераде дрвета и производње намјештаја и грађевинског материјала.

Како би одржали тренд раста предузетништва у будућности, потребно је предузети активнију улогу на јачању предузетништва путем стварања партнерских односа са привредом и развијања пословног окружења за инвеститоре. Суочена са проблемом недостатка грађевинског земљишта за развој предузетничких активности, општина Прњавор приступила је изради потребне просторно-планске документације и обезбјеђењу грађевинског земљи-

шта за изградњу Пословно-туристичке зоне „Вијак“ укупне површине 330 хектара а која би се налазила на локацији будуће петље на траси аутопута Бања Лука – Добој.

Општина Прњавор учествује са 2,8 % у укупном приходу Републике Српске, а са 4,7 % у укупном приходу регије Бања Лука. Истовремено, посљедњих пет година забиљежен је раст плата запослених на територији општине.

Графикон 12. – Просјечна мјесечна нето плата на подручју општине

Према подацима Привредне коморе регије Бања Лука из 2009. године, спољнотрговинска размјена – покривеност увоза извозом, у општини Прњавор била је 83,1 % што је изнад просјека на нивоу Републике Српске, који је износио 48,1 %. Вриједност увоза била је 84.335.000,00 KM, а вриједност извоза износила је 70.108.000,00 KM. Учешће општине Прњавору у укупном увозу у Републику Српску износило 2,37 %, а учешће у извозу 4,09 %. Према рангирањем подацима о висини увоза и извоза општина бањалучке регије, општина Прњавор налазила се на шестом мјесту по увозу, а на петом мјесту по извозу.

Како се већ годинама број пословних субјеката на подручју општине Прњавор повећава, потражња за инвестиционим локацијама је израженија из године у годину. С тим у вези је и трансформација општинске службе за привреду у сервис привредника, која из године у годину унапређује свој рад. Основна питања која се овдје намећу су:

- Како већ снажном приватном сектору са израженом предузетничким духом омогућити што динамичнији раст?
- Како привући нове производне инвестиције?
- Како унаприједити конкурентност домаћих предузећа у циљу даљег повећања извоза?

7. 2. Туризам

Општина Прњавор располаже великим туристичким потенцијалом. Подручје прњаворске општине обилује различитим природним богатствима док је локално становништво протоком времена туристичку понуду обогаћивало посебним културно-туристичким мотивима. У том смислу на подручју општине се може издвојити више туристичких

локалитета. Бања Кулаши са својом термоминералном водом представља праву туристичку вриједност. Удаљена је 14 километара од општинског центра а као лјечилиште позната је још из доба Аустроугарске.

Један од највреднијих културно-историјских споменика на овом подручју је манастир Ступље који се налази на граници прњаворске и челиначке општине уз ријеку Манастирку. Манастир је био посвећен Светом Архангелу Михаилу па се још и данас зове. Претпоставља се да је манастир Ступље изграђен у XIII вијеку, отприлике када и манастир Липље (1249. године) те су због тога у књигама увијек заједно помињани. Темљи манастира Ступље пронађени су тек средином 1994. године и од тада траје обнова овог средњовјековног манастира. У селу Палачковци налази се ремек-дјело народног градитељства још из доба турске владавине - Црква Брвнара посвећена апостолима Петру и Павлу која је у потпуности изграђена од храстовог дрвета и као таква представља својеврстан споменик културе.

Најстарије предузеће на подручју општине Ергела „Вучијак“ основана је априла 1946. године. Представља огранак словеначке ергеле у Липицама и убраја се у ред најпознатијих ергела из времена бивше Југославије. Данас у њој егзистира стотињак грла племените расе липицанера. Посебност ове ергеле јесте постојање више расплодних линија и родова коња (Наполитано, Плутто, Фејвор, Конверзано, Маестозо) са ријетким генетским потенцијалом.

Добру основу за развој ловног и риболовног туризма чине већи шумски комплекси, као и ријека Укрини и језеро Дренова. Богатство рибљег фонда, обале ријеке Укрине окружене зеленилом, те стари млинови чине је посебно привлачном за све љубитеље природе и риболова. Ловишта на Мотајици и Љубићу, те ловиште Рибњак, поново су постали мета ловаца из иностранства који су прије рата у великом броју посјећивали општину Прњавор.

Општина Прњавор има значајне потенцијале за развој спортског, вјерског и рекреативног туризма. Основно питање је начин валоризације постојећих ресурса у циљу привлачења туриста, на регионалној основи.

Стратешки изазов у овој области односи се на валоризацију јединственог амбијента који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине.

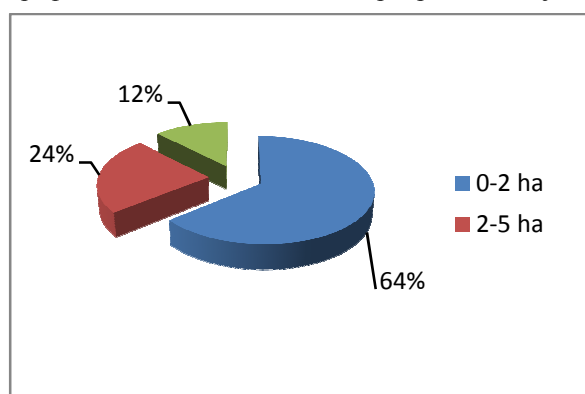
7. 3. Пољопривреда

Процењује се да у руралном дијелу општине живи близу 40.000 становника. С тим у вези, пољопривреда представља најзначајнију привредну грану. Средином 2009. године, према подацима АПИФ-а, П.Ј. Прњавор, на подручју општине

регистровано је 3.322 пољопривредна произвођача, од чега је 3.313 регистрованих физичких лица и девет правних лица у области пољопривреде.

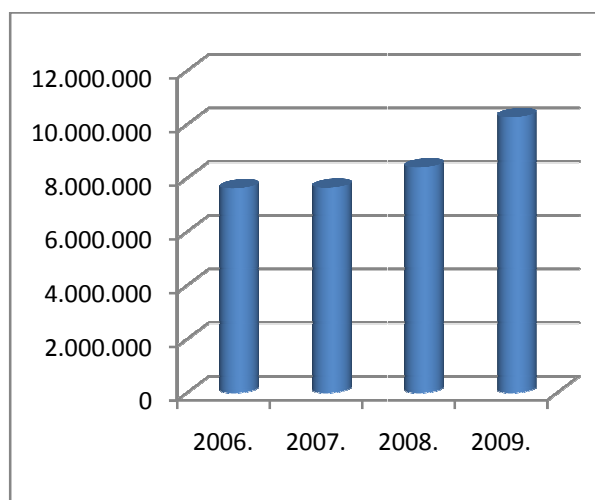
Велики проблем пољопривредне производње на нашем подручју представља уситњеност земљишних посједа. Просјечна величина посједа по домаћинству износи око 3,5 ха. Према ранијим анализама Одјељења за пољопривреду, водопривреду и шумарство утврђено је да само 4,7 % газдинстава има већи посјед од 8,0 ха, а највише је газдинстава са посједом величине до 3,0 ха (укупно 54,3% газдинстава).

Графикон 13. – Величина пољопривредних посједа

У циљу унапређења пољопривредне производње СО Прњавор још од 2004. године сукцесивно усваја Програм кориштења средстава за унапређење пољопривредне производње. Овим програмом дефинишу се подстицајне мјере и бесповратна подстицајна средства за унапређење одређених области пољопривредне производње према дефинисаним критеријумима.

Графикон 14. – Количина откупљеног млијека

Општина Прњавор налази се на првом мјесту у Републици Српској по количини откупљеног млијека од индивидуалних пољопривредних произвођача са тенденцијом даљег раста што се може уочити на претходном графикону.

С обзиром на природне ресурсе, те географски распоред становништва на подручју општине, Прњавор се истиче могућношћу даљег развоја пољопривреде. Општински програм подстицаја требао би бити проширен на иницијативе укрупњавања посједа путем подстицања задругарско-кооперативних односа и развоја заједничких капацитета за процесуирање.

Обезбјеђењем оптималних услова за већи број пољопривредника на подручју општине, створиле би се претпоставке за могућност финализације производа као што су млијеко, повртларске културе, месо и месне прерађевине. Спој предузетничког духа и могућности у области пољопривреде би свакако требао да доведе до повећања додатне вриједности у овој области.

8. Стање животне средине

Општина Прњавор има Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) који је усвојен на сједници одржаној 22.12.2009. године и објављен у Службеном гласнику општине Прњавор, број 24/09.

На подручју општине не постоје већи загађивачи животне средине јер постојећи привредни субјекти нису оптерећени базним (енергетским и хемијским) капацитетима. Међу локалним предузећима нема постројења попут индустрије базне хемије, рафинерије нафте, већих фармацеутских предузећа, термоелектрана, итд. који имају веома велики утицај на животну средину регионалног нивоа. У садашњем тренутку на подручју општине нема ни предузећа са великим утицајем на животну средину градског нивоа као што су метално-прерађивачка индустрија, појединачни погони хемијске индустрије, веће клаонице, итд. јер постојећи прерађивачки капацитети раде у мањем обиму. Генерално, може се рећи да на простору општине Прњавор егзистирају фирме које имају највише средњи утицај на животну средину општинског нивоа.

ЈЗУ Дом здравља Прњавор, Институт за заштиту здравља Републике Српске, као ни Завод за статистику РС не располажу подацима о евидентираним обољењима проузрокованим „загађеним“ ваздухом.

Без обзира на чињеницу да на подручју општине Прњавор нема великих загађивача животне средине, потребно је успоставити и водити евиденцију о обољењима проузрокованим „загађеним“ ваздухом, нарочито са становишта будуће термоелектране на локалитету Станари, у општини Добој.

У непосредној близини југоисточне границе општине Прњавор, у насељу Станари (општина Добој) започета је изградња термоелектране већег и значајнијег капацитета. Као основно енергетско гориво у овој електрани користиће се фосилно гориво тј. дрвени угљигориво из истоименог рудника. У циљу утврђивања утицаја будуће термоелектране на

квалитет ваздуха у општини Прњавор, током 2006. године, извршена су мјерења квалитета ваздуха на двије локације у Прњавору (центар и СРЦ „Борик“). Мјерене су укупно лебдеће честице у ваздуху и више микрометеоролошких параметара. Измјерени резултати полутаната нису показали одступања од граничних нити циљаних вриједности. Као могући линијски загађивач у будућности, може се издвојити аутопут Бања Лука-Добој.

Када је у питању контаминираност земљишта, према подацима Антиминског центра БиХ за 2008. годину, сумњиве минске површине на подручју општине Прњавор заузимају свега 1.28 ha (један појединачни локалитет). Ријеч је о војном објекту на Љубићу (локалитет Свињар).

На подручју општине постоји вишедеценијска пракса у организованом начину прикупљања, транспорта и одлагања чврстог отпада. У прошлости је постојало недовољно уређено одлагалиште, односно депонија за одлагање чврстог отпада. Овлашћено предузеће које врши организовано прикупљање и транспорт чврстог отпада са подручја општине је Комунално предузеће „Парк“ А. Д. Прњавор, које је за ове послове овлашћено рјешењем Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске (рјешење број 16-92-73/06 од 26.04.2006. године). Прикупљање и транспорт чврстог отпада прво је било организовано у највећем насељеном мјесту, тј. у Прњавору, а касније се проширило на приградска насеља Коњуховце, Ратковац, Бабановце, Околицу и Гаљиповце. Данас се у 31 насељеном мјесту са подручја општине организовано прикупља и врши транспорт чврстог отпада. Проблем је што сва домаћинства нису обухваћена прописаним начином управљања чврстим отпадом. Организованим начином прикупљања и транспорта чврстог отпада у општини до сада је обухваћено 5.442 домаћинства.

Подаци указују да у будућем периоду треба извршити укључивање урбанизованих насељених мјеста и њихових домаћинства у систем прикупљања, транспорта и еколошког збрињавања чврстог отпада у заједничку регионалну депонију у Рамићима.

Према подацима Одјељења за стамбено-комуналне послове и инвестиције, на подручју општине

Графикон 15. – Кретање буџета за период 2005 -2009.

постоји укупно 4.200 m² уређених парковских површина.

С обзиром на константно ширење урбаног насеља у општини Прњавор, неопходно је радити на проширењу парковских површина. Површина од 4.200 m² није задовољавајућа са становишта потреба становника градског језгра.

8. 1. Заштита природног и културно- историјског наслеђа

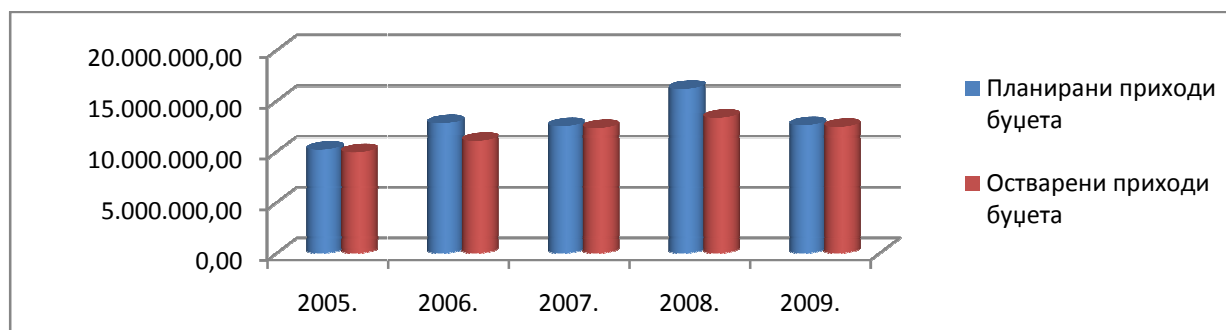
У циљу заштите природног и културно-историјског наслеђа на подручју општине Прњавор у локалном буџету се сваке године планирају средства, а њихова расподела утврђује се Одлуком о расподјели буџетских средстава са позиције 615200 – Заштита културно-историјског наслеђа. На листи Националних споменика БиХ, са подручја општине Прњавор налази се харем градске џамије у Прњавору и православна црква брвнара Светих апостола Петра и Павла у Палачковцима из 1843. године. Такође, на подручју општине Прњавор налазе се сљедећи културно-историјски споменици са Привремене листе националних споменика БиХ:

- Црква св. Георгија Прњавор,
- Филијална црква Долине,
- Филијална црква Дренова,
- Зграда општине Прњавор, и
- Жупна црква св. Анте Падованског Прњавор.

9. Општински буџет

Најзначајнији приходи општине Прњавор су порески приходи који представљају 3/4 укупних прихода општине. У оквиру пореских прихода, убједљиво доминирају приходи од индиректних пореза - пореза на додату вриједност и акциза, и то са чак око 87% у 2008. и 2009. години. Оваква структура прихода не оставља довољно могућности за утврђивање намјене њиховог трошења, али их свакако ни не ограничава.

У периоду 01.01-31.12.2009. године буџет општине Прњавор остварен је у износу од 15.555.790,02 КМ, од чега су домаћи приходи и добици чинили 12.442.403,62 КМ или 98,75% од ребаланса II, а средства од дугорочних кредита у износу од 3.113.386,40 КМ или 77,83% средства планираних ребалансом II буџета за 2009. годину. На сљедећем графикону приказани су планирани и остварени приходи буџета општине Прњавор за период 2005 – 2009. године.

Финансијски план реализације стратегије обухвата детаљно разрађен план неопходних средстава за финансирање пројеката из стратегије за наредну годину, али и индикативно разрађен план за наредне три године. Један дио средстава за финансирање пројеката ће бити планиран из буџета општине и односиће се на финансирање капиталних инвестиција. Стога је потребно усвојити методологију планирања средњорочног оквира буџета (три године) у складу са већ усвојеним праксама на државном и ентитетском нивоу.

Вишегодишње планирање представља велики изазов са становишта капацитета великог броја јединица локалне самоуправе и могућности планирања. Свакако да ослањање на државне и ентитетске пројекције у вези са фискалним оквиром представљају нужност и потребе за унапређењем планирања на локалном нивоу.

III 2. Стратешко фокусирање

SWOT анализа општине Прњавор

SWOT анализа представља спону између садашњег стања утврђеног анализом и жељеног стања које се дефинише стратешким планом развоја. Овај концепт нам даје системску анализу пријетњи и прилика као и њихово усаглашавање са јаким и слабијим странама општине. SWOT анализа обезбјеђује информације корисне за усклађивање општинских капацитета и способности са окружењем у коме дјелује. Најважније снаге које општини Прњавор пружају конкурентне предности чинећи ово подручје атрактивним мјестом за живот и пословање су изражен предузетнички менталитет, развијено предузетништво и јак приватни сектор, велики број лица са подручја општине која су запослена у иностранству, традиција мултикултурности, добра саобраћајна повезаност са окружењем, као и капацитети у области пољопривреде и

производње хране. Ове снаге требало би максимално искористити за развој општине у правцу повећања нивоа инвестиција, модернизацији пољопривредне производње и повећању укупне запослености чиме би се подигао животни стандард локалног становништва. Са друге стране најважније слабости и препреке или ограничења за развој општине Прњавор су изражени депопулациони процеси, лоше стање водоводне и канализационе мреже, доминација трговине и услуга у односу на прерађивачку индустрију, неадекватна друштвена инфраструктура. Ове слабости би требало минимизирати или их, ако је могуће, потпуно елиминисати како би се конкурентске предности искористиле на најбољи могући начин.

Најважније прилике које омогућавају и олакшавају реализацију развоја конкурентских предности општине Прњавор су отворена тржишта у регији, ЕУ и Русији, раст важности производње хране, воде, обновљивих извора енергије и туризма у глобалној економији, укључивање у постојеће ланце вриједности у земљи, регији и иностранству, као и повезивање припадника националних мањина са матичним земљама. Ове, као и друге прилике, требало би максимално искористити како би се конкурентске предности реализовале на најбољи могући начин.

Најважније пријетње за развој општине Прњавор су глобална економска криза, одлив радне снаге а посебно младих, образованих и високостручних кадрова, као и политичка и правна несигурност у БиХ која угрожава инвестиције, које могу довести до губитка конкурентности, привредног и друштвеног развоја и остварења могућности које стоје пред овом општином. Слично као и слабости, ове пријетње би требало минимизирати или ако је могуће, потпуно елиминисати.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Добра локална, регионална, магистрална путна и железничка повезаност, близина већих економских и административних центара (магистрални пут М 16.1 Клашнице-Дервента); - Традиција мултикултурности – Мала Европа (заступљеност већег броја различитих нација из европских земаља), отвореност средине и везе са матичним земљама; - Предузетнички менталитет, развијено предузетништво и јак приватни сектор; - Водећи по количини откупљеног млијека од индивидуалних произвођача у РС; - Спроведене реформе у локалној заједници и релативно једноставне процедуре за регистрацију и пословање предузећа (Бикон шема и ИСО стандард); - Велики број лица са подручја општине запослених у иностранству; - Капацитети за производњу сточне хране, стоке и рибе; - Капацитети у финалној производњи хране (прехрамбена индустрија, индивидуални произвођачи); - Производња грађевинских материјала; - Капацитети у области металне индустрије; - Традиција у производњи коже и обуће; - Капацитети за производњу намјештаја; - Постојање туристичких капацитета (Бања Кулаши, Ергела „Вучијак“, итд.); - Добри предуслови за развој пословно-туристичке зоне и искуство у примјени јавног и приватног партнерства.	- Мала покривеност и лош квалитет водоснабдијевања; - Мала покривеност и лоше стање канализационе мреже; - Уситњеност посједа и нерентабилна пољопривредна производња (лоше стање пољопривредне механизације); - Доминација трговине и услуга у односу на прерађивачку индустрију; - Изражени депопулациони процеси на подручју општине (негативна стопа наталитета - посебно у руралним крајевима), миграторна кретања и старење становништва; - Непостојање просторно-планске документације); - Неадекватна културна и спортска инфраструктура (нема кино сале, спортске дворане, простора за одржавање културних манифестација); - Немогућност располагања имовином општине због неуређености евиденције о власништву над имовином и њеном вриједношћу; - Изостанак и кашњење у реализацији важних пројеката због политичких прилика; - Неусклађеност између потреба локалне привреде и постојећих образовних профила; - Лоши резултати приватизације.

ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
- Отворена тржишта у регији, ЕУ, Русији; - Раст важности производње хране, воде, обновљивих извора енергије и туризма у глобалној економији; - Укључивање у постојеће ланце вриједности у земљи, регији и иностранству; - Фондови ЕУ; - Средства ИРБ; - Визна либерализација ствара привредне, образовне и друге могућности; - Кориштење знања, пословних веза и капитала Прњаворчана ван општине (у РС, БиХ и иностранству); - Привлачење нових страних и домаћих инвестиција; - Међуопштинско и регионално удруживање због привредне комплементарности бивше СФРЈ; - Изградња аутопута БЛ-Добој; и - Повезивање припадника националних мањина са матичним земљама.	- Глобална економска криза угрожава привреду и запосленост; - Политичка и правна несигурност у БиХ угрожава инвеститоре; - Одлив радне снаге – посебно младих високообразованих и стручних; - Неједнака позиција наших производа у извозу, у односу на увозне производе (нецаринске баријере); - Непостојање и неусклађеност царинске, пореске политике и политике контроле квалитета, итд., унутар БиХ и са регијом; - Дуготрајан процес регистрације привредног друштва у судовима; - Притисак конкуренције са тржишта ЕУ и глобалног тржишта; - Неразвијени капацитети за кориштење ЕУ фондова; и - Негативан утицај на животну средину будуће термоелектране Станари.

Стратешки фокуси општине Прњавор

Социо-економска и SWOT анализа општине Прњавор поставиле су основ за дефинисање стратешких фокуса развоја општине који се огледају у форми следећих питања:

- Како већ снажном приватном сектору са израженим предузетничким духом омогућити што динамичнији раст?
- Како обезбиједити раст нивоа знања (тржишта, технологија, управљање,...) потребан за повећање конкурентности?
- Како на најбољи начин искористити близину већих центара, саобраћајну повезаност, везе и капитал Прњаворчана ван општине и везе националних мањина у матичним земљама, за привлачење страних инвеститора?

- Како значајно повећати квалитет живота Прњаворчана у области комуналне и друштвене инфраструктуре?

III 3. Визија и стратешки циљеви развоја

Визијом и стратешким циљевима обликује се намјерана конкурентска позиција у коју је уграђено начело стварања и одржавања конкурентске предности и заједничка перспектива у коју је уграђено начело одрживости.

Стратешки циљеви представљају прву трансформацију визије развоја. Са друге стране, ови циљеви имају упориште у дефинисаним стратешким фокусима, као и финалном резултату спроведене социо-економске и SWOT анализе. Тако заснованим и дефинисаним стратешким циљевима оцртавају се главни правци и очекивани домети трансформације општине Прњавор као цјелине.

ДУГОРОЧНА ВИЗИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ПРЊАВОР

Прњавор 2020. године ће бити мјесто гдје ће људи са овог подручја, ма гдје се тренутно налазили и ком народу припадали, на основу своје предузетности, знања и пословних веза остварити снажан прилив инвестиција и динамичан развој локалне привреде. Као резултат оваквог десетогодишњег привредног замаха и друштвеног напретка, Прњавор ће од „Мале Европе“, постати „Европа у малом“, са европским квалитетом живота, развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром, туристички атрактивном и очуваном животном средином, препознатљив по имицу мултикултуралности и толерантности.

Стратешки циљеви развоја општине Прњавор

1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ;
2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција;
3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;
4. Одржив рурални развој уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа; и
5. Стварање јединственог амбијента који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине.

Стратешки циљ 1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ

Разлози:

SWOT анализом је утврђена значајна конкурентност општине Прњавор у привлачењу инвестиција јер су бројна лица са подручја општине запослена у иностранству, већи број припадника националних мањина одржава везе са земљама матицама, имамо развијену и атрактивну локалну привреду, добру геопроектну позицију, дакле много предности за привлачење инвеститора у односу на друге. Оно што је посебно истакнуто јесте ефикасно кориштење знања и пословних веза Прњаворчана у земљи и иностранству. Због тога ово подручје има јединствене повољности, какве немају друга подручја Републике Српске и БиХ. С

друге стране, општина Прњавор је у току реализације претходног стратешког плана, значајно напредовала у погледу пословног окружења и приступа привредницима и инвеститорима. Међутим, констатована је недовољно добра искориштеност простора као стратешког ресурса општине. Релативно је мали расположиви простор за интензиван привредни развој.

Шта подразумевамо под овим циљем:

Под овим циљем подразумевамо стварање недостајуће физичке и пословне инфраструктуре и привлачење инвеститора, како би се побољшала привредна структура општине. То значи уређење Пословно-туристичке зоне „Вијака“ Прњавор (урбанистичко и инфраструктурно уређење), како би се могле реализовати инвестиционе активности за које постоје одређена интересовања. Овај циљ подразумева и даљи рад на стварању што подстицајнијег пословног окружења које ће привући нове инвеститоре, али и које ће стимулисати локалну привреду. Овдје важну улогу има и добро осмишљено и интензивно промовисање повољних услова који се стварају на подручју општине, како би потенцијални инвеститори били довољно информисани о могућностима које стоје на располагању у општини.

Стратешки циљ 2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција

Разлози:

Анализом привредних кретања на подручју општине, уочена је доминација трговинских и услужних у односу на производне дјелатности. Уколико општина Прњавор жели да искористи своју предност, која се огледа у значајном броју предузетника, микро и малих предузећа, потребно је створити предуслове да предузетнички сектор буде конкурентнији у односу на окружење, а један од начина за то је обезбјеђење услова за развој производних капацитета.

Шта подразумевамо под овим циљем:

Овај циљ подразумева подизање конкурентности локалне привреде, чију окосницу углавном чине предузетници и мала предузећа, кроз стварање предуслова за динамичнији раст привреде, запошљавање што већег броја незапослених и дјелимичну промјену привредне структуре у смислу да се створе предуслови за производне инвестиције. Достицањем конкурентности, привредну структуру би карактерисала динамичност и запослио би се већи број људи, а оријентисањем ка производњи, општина Прњавор би задовољила сопствене потребе ка појединим производима и омогућио би се извоз вишка производа са подручја општине.

Стратешки циљ 3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду

Разлози:

SWOT анализом идентификовани су недостаци у областима друштвене и комуналне инфраструктуре (недостатак културног центра, кино-сале, недовољан капацитет обданишта као и неких других инфраструктурних објеката, недостатак квалитетне водовodne и канализационе мреже, итд.) а констатована је и разлика у развијености између појединих мјесних заједница на подручју општине. Општина Прњавор жели да изградом новог стратешког плана обезбиједи неопходне елементе друштвене и комуналне инфраструктуре на читавој територији општине како би се свим грађанима омогућили елементарни услови у погледу животног стандарда.

Шта подразумевамо под овим циљем:

Овај циљ подразумева изградњу канализационе и водовodne мреже на цијелој територији општине, као и изградњу или стварање предуслова за изградњу појединих инфраструктурних објеката као што су културни центар, градски трг и шеталиште, изградњу новог обданишта, изградњу и адаптацију мјесних канцеларија, изградњу кино-сале и сл. У оквиру овог циља стварају се предуслови за изградњу локалних и регионалних путева (асфалтирање итд.).

Стратешки циљ 4. Одржив рурални развој уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа

Разлози:

Анализом је установљено да општина Прњавор посједује добре предуслове за развој пољопривредне производње. Велики број становништва са подручја општине живи у руралним крајевима (процјењује се око 75 % укупног становништва) и бави се пољопривредом. Према количини откупљеног млијека од индивидуалних произвођача општина Прњавор се налази на водећем мјесту у Републици Српској.

Шта подразумевамо под овим циљем:

Под овим циљем подразумева се дефинисање различитих видова подстицаја за пољопривредну производњу у циљу повећања обима производње, прераде и пласмана пољопривредних производа. Такође, овим циљем ће се дефинисати програми руралног развоја који ће, између осталих, подразумевати обезбјеђење неопходних инфраструктурних објеката (путеви, водовод и канализација) у руралним крајевима и обезбјеђење услова за останак младих лица на селу (тима се жели утицати на рјешавање проблема демографског пражњења села).

Стратешки циљ 5. Створити јединствен амбијент који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине

Разлози:

Анализом је установљено да је општина Прњавор препознатљива по имицу мултикултуралне заједнице јер на њеном подручју живе припадници неколико различитих нација које његују своју традицију и сходно томе имају добре предуслове за повезивање са матичним земљама. Такође, утврђено је да општина Прњавор посједује значајне туристичке потенцијале посебно у области бањског, ловног и риболовног, сеоског, рекреативног и вјерског туризма који нису довољно искориштени (Бања Кулаши, Ергела „Вучијак“, црква брвнара у Палачковцима, итд.). Анализом је установљено да на подручју општине не постоје већи загађивачи животне средине који би онемогућили развој горепоменуте привредне гране.

Шта подразумевамо под овим циљем:

Под овим циљем подразумевамо стварање механизма за јачање досадашњих веза припадника националних мањина са матичним земљама, успостављање привредне сарадње и реализацији заједничких пројеката. Такође, овај циљ подразумева даље активности на братимљењу општине Прњавор са градовима из земаља одакле воде поријекло припадници националних мањина који живе на подручју општине. Овим циљем створиће се предуслови за реализацију пројеката из области туризма и пружиће се подршка активностима Туристичке организације општине Прњавор. Циљем ће се дефинисати прописи у области заштита и очувања животне средине са којима требају бити усклађени горенаведени програми.

IV Секторски развојни планови

IV 1. План локалног економског развоја

IV 1.1. Фокусирање

SWOT анализа економског развоја општине Прњавор

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• добра путна и жељезничка повезаност и близина већих центара; • предузетнички менталитет, развијено предузетништво и јак приватни сектор; • велики број запослених у иностранству; • капацитети за производњу сточне хране, стоке и рибе; • капацитети у финалној производњи хране (прехранбена индустрија...); • производња грађевинских материјала; • капацитети у области металне индустрије; • традиција у производњи коже и обуће; • капацитети за производњу намјештаја; • постојање туристичких капацитета (Бања Кулаши, Ергела „Вучијак“); • добри предуслови за развој пословно-туристичке зоне и искуство у примјени јавног и приватног партнерства.	• Уситњеност посједа и нерентабилна пољопривредна производња; • Доминација трговине и услуга у односу на прерађивачку индустрију; • Неусклађеност између потреба локалне привреде и постојећих образовних профила; • Лоши резултати приватизације.
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
• Кориштење знања, пословних веза и капитала наших људи ван општине (у РС БиХ и иностранству); • Отворена тржишта у регији, ЕУ, Русија; • Раст важности производње хране и туризма у глобалној економији; • Фондови ЕУ; • Средства ИРБ; • Привлачење нових страних и домаћих инвестиција; • Међуопштинско и регионално удруживање због привредне комплементарности бивше СФРЈ; • Изградња аутопута БЛ-Добој; • Повезивање припадника националних мањина са матичним земљама.	• Политичка и правна несигурност у БиХ угрожава инвеститоре; • Глобална економска криза угрожава привреду и запосленост; • Одлив радне снаге – посебно младих високообразованих и стручних; • Неједнака позиција наших производа у извозу, у односу на увозне производе (нецаринске баријере) и непостојање и неусклађеност царинске, пореске политике, политике контроле квалитета, итд., унутар БиХ и са регијом; • Притисак конкуренције са тржишта ЕУ и глобалног тржишта; • Неразвијени капацитети за кориштење фондова ЕУ.

IV 1.2. Развојни циљеви економског развоја

Циљеви економског развоја	Веза са стратешким циљевима	Веза са развојним циљевима у другим секторима
1. Развијање квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре	1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ	2.1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године;
2. Успостављање активне сарадње са Прњаворчанима који посједују капитал и пословне везе у иностранству	1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ	2.2. Унапређење спортске и културне инфраструктуре на начин да релевантни садржаји као и могућност бављења спортом и рекреацијом буду доступни свим грађанима до 2020. године; 2.3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећање активног учешћа за 50 %; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
3. Успостављање сервиса за инвеститоре и осмишљена промоција за привлачење инвестиција	1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ	2. 5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3. 3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
4. Континуирано поједностављивање процедура, убрзање и појефтинјење услуга општинске управе	1. Креирање инвестиционих услова које Прњавор сврставају међу најатрактивнија мјеста за инвестиције у РС и БиХ	2. 1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године; 2. 3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећавање активног учешћа за 50 %; 3. 4. Израда стратешке просторно-планске и еколошке документације и успостављање општинског мониторинга животне средине;
5. Изградња финансијских инструмената	2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција	2.1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године; 2.2. Унапређење спортске и културне инфраструктуре на начин да релевантни садржаји као и могућност бављења спортом и рекреацијом буду доступни свим грађанима до 2020. године; 2.3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећавање активног учешћа за 50 %;
6. Подршка привреди у бољем позиционирању на тржишту, сертификацији производа и у усвајању нових технологија	2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција	2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;

7. Подршка у обуци и савјетовању (бизнис планови, маркетинг, управљање фирмом, финансије ...)	2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција	2.3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећавање активног учешћа за 50 %; 2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
8. Подршка у удруживању, умрежавању и кластеризацији предузећа	2. Стварање конкурентне привредне структуре са већим учешћем производних инвестиција	2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3.4. Израда стратешке просторно планске и еколошке документације и успостављање општинског мониторинга животне средине;
9. Стварање критичне масе пољопривредних произвођача	4. Одржив рурални развој уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа	2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
10. Повећање финализације пољопривредних производа	4. Одржив рурални развој уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа	2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2020. године; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;

Интеграција са стратешким документима виших нивоа

Секторски циљеви економског развоја имају своје упориште у документима виших стратегија, плановима и законским прописима. Наиме, развој квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре, континуирано поједностављивање процедура, убрзање и појефтињење услуга општинске управе, те подршка привреди у бољем позиционирању на тржишту, сертификацији производа и у усвајању нових технологија у складу је са Стратешким циљем 2 – Побољшање пословног окружења и потицај улагања Секторске стратегије развоја индустрије Републике Српске за период 2009-2013. године. Истовремено, циљеви подршке у обуци и савјетовању (бизнис планови, маркетинг, управљање фирмом, финансије) и подршка удруживању, умрежавању и кластеризацији предузећа се наслањају на Стратешки циљ 6.–Формирање предузетничке инфраструктуре. Кластеризација предузећа има упориште и у Акционом плану развоја кластера у Републици Српској, те Стратегији развоја малих и средњих предузећа РС за период 2011 -2013.

Такође, секторски циљеви који се односе на одрживи рурални развој уз савремену и тржишно оријентисану пољопривредну производњу и повећан степен прераде пољопривредних производа, имају своје упориште са Стратешким планом

руралног развоја Републике Српске за период 2009-2015. године, односно стратешким циљевима побољшања конкурентности пољопривреде и шумарства, очувањем природе и рационалним газдовањем природним ресурсима.

Када говоримо о вези секторских циљева и других виших докумената, не треба заборавити нити Стратегију развоја туризма Републике Српске за период 2010–2020. године, у којој се као значајан аспект туризма наводи сеоски туризам. Наиме, стратешки циљ унапређења туристичког производа базираног на одрживом развоју предвиђа сарадњу Министарства трговине и туризма и локалних заједница на његовој реализацији, путем сљедећих програма:

- Реконструкција, проширење постојећих и изградња нових капацитета у сеоском туризму;
- Запошљавање младих у руралним подручјима;
- Креирање модела туристичких етносела;
- Очување традиције и културних вриједности; и
- Регистрација сеоских газдинстава.

На крају, треба поменути Стратегију развоја Републике Српске (која је у процедури доношења), као интегралног документа за постојеће стратегије с фокусом на даљи развој и валоризацију ресурса на подручју цијеле Републике, а тиме и подручју сваке општине.

IV 1.3. Програми, пројекти и мјере

Р/Б	План имплементације							
	Сектор 1: Економски развој							
	Пројекти / мјере	Програм	Веза са стратешким и секторским циљевима (уписати број циља/ева)	Оријентациони период реализације/ динамика имплементације				
				I	II	III	IV	V
1.	1.1. Пројекат изградње пословно-туристичких зона 1.1.1. Стимулативне накнаде у зони «Вијака» Прњавор;		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 1.					
2.	1.2. Успостављање мреже за инвестиције и развој Прњавора; 1.2.1. Оснивање пословног форума; 1.2.2. Стварање мреже Прњаворчана;		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 2.					
3.	1.3. Сервис за предузетнике и инвеститоре (ONE-STOP-SHOP)		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 3.					
4.	1.4. Промоција Прњавора као атрактивне инвестиционе средине; 1.4.1. Учешће на сајмовима; 1.4.2. Медијско представљање; 1.4.3. Ширење добре праксе; 1.4.4. Успостављање контаката са Матичним земљама Националних мањина у циљу пословне сарадње;		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 3.					
5.	1.5. Пројекат регулаторне реформе – брже и јефтиније услуге и дозволе за предузетнике и инвеститоре (Гиљотина прописа)		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 4.					

6.	1.6. Подршка развоју пословања за привреду 1.6.1. Стварање додатне вриједности (финансијско-технички водич за привреднике, тржишне информације); 1.6.2. Трансфер технологије; 1.6.3. Увођење техничких стандарда; 1.6.4. Примјена информационих технологија; 1.6.6. Подршка промоцији предузећа;		Стратешки циљ 2. Секторски циљ 2. и 3.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Удружење предузетника; Надлежна Министарства Владе РС;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;
7.	1.7. Пројекат кредитно-гарантни фонд		Стратешки циљ 2. Секторски циљ 1.					Општина Прњавор; Влада РС;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;
8.	1.8. Развијте свој мали бизнис уз подршку општине		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;
9.	1.9. Развој кластера		Стратешки циљ 2. Секторски циљ 8.					Општина Прња - вор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Привредници;	Предузетници и остали привредни субјекти;
10.	1.10. Програм подршке пољопривредној производњи	Програм подршке пољопр. производњи	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.					Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине;
11.	1.11. Техничка помоћ за успостављање/преструктурисање задруга и пољопривредних удружења на робну и тржишно оријентисану пољопривредну производњу	Програм подршке пољопр. производњи	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.					Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине (индивидуални и предузећа);
12.	1.12. Мини погони за прераду пољопривредних производа (укључујући инсталирање хладњача и мини сушара)	Програм подршке пољопр. производњи	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.					Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача; Инвеститори;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине (индивидуални и предузећа);
13.	1.13. Пројекат развоја туризма 1.13.1. Увезивање туристичких потенцијала; 1.13.2. Развој сеоског туризма		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 6.					Туристичка организација општине Прњавор;	Становништво општине и домаћи/страни туристи;

IV 1.4. Процјена очекиваних исхода са индикаторима

Секторски циљ	Процјена очекиваних исхода са индикаторима
1. Развијање квалитетне пословне инфраструктуре	Усвојена просторно-планска документација за Пословно-туристичку зону „Вијака“ Прњавор; Комунална инфраструктура до пословне зоне изграђена;
2. Успостављена активна сарадња са нашим људима који посједују капитал и пословне везе у иностранству	Мрежа за сарадњу креирана и почиње да функционише;
3. Успостављен сервис за инвеститоре и осмишљен на промоцију за привлачење инвестиција;	Промоција за привлачење инвестиција осмишљена и започело се са имплементацијом;
4. Континуирано поједностављивање процедура, убрзање и појефтинјење услуга општинске управе	Обезбијеђени материјални, технички и кадровски услови за регистрацију предузетника за један дан; Смањене цијене и трајање услуга општинске управе (у %);
5. Изградња финансијских инструмената	Оснивање кредитно-гарантног фонда; Дефинисани финансијски подстицаји за производно предузетништво;
6. Подршка привреди у бољем позиционирању на тржишту, сертификацији производа и у усвајању нових технологија	Повећан обим продаје и профитабилност локалне привреде за 20%;
7. Подршка у обуци и савјетовању (бизнис планови, маркетинг, управљање фирмом, финансије)	Повећан обим продаје и профитабилност локалне привреде за 20%;
8. Подршка у удруживању, умрежавању и кластеризацији предузећа	Повећан обим продаје и профитабилност локалне привреде за 20%;
9. Створена критична маса пољопривредних произвођача	Повећан број комерцијалних пољопривредних газдинстава за 50 % до 2015. године;
10. Повећана финализација пољопривредних производа	Повећана финализација пољопривредних производа до 2015. године за 30 %;

IV 1.5. Оквирна финансијска конструкција плана локалног економског развоја

Р.Б.	Веза са стратешким циљем/ циљевима	Пројекат / мјера	Процјена вриједност пројекта/ мјере
1.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 1.	1.1. Пројекат изградње пословно- туристичких зона; 1.1.1. Стимулативне накнаде у зони «Вијака» Прњавор;	2.070.000
2.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 2.	1.2. Успостављање мреже за инвестиције и развој Прњавора; 1.2.1. Оснивање пословног форума; 1.2.2. Стварање мреже Прњаворчана;	15.000
3.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 3.	1.3. Сервис за предузетнике и инвеститоре (ONE-STOP-SHOP)	15.000
4.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 3.	1.4. Промоција Прњавора као атрактивне инвестиционе средине; 1.4.1. Учешће на сајмовима; 1.4.2. Медијско представљање; 1.4.3. Ширење добре праксе; 1.4.4. Успостављање контаката са матичним земљама националних мањина у циљу пословне сарадње;	30.000
5.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 4.	1.5. Пројекат регулаторне реформе – брже и јефтиније услуге и дозволе за предузетнике и инвеститоре (Гиљотина прописа)	10.000

6.	Стратешки циљ 2. Секторски циљеви 2. и 3.	1.6. Подршка развоју пословања за привреду; 1.6.1. Стварање додатне вриједности (финансијско-технички водич за привреднике, тржишне информације); 1.6.2. Трансфер технологије; 1.6.3. Увођење техничких стандарда; 1.6.4. Примјена информациононих технологија; 1.6.6. Подршка промоцији предузећа;	100.000
7.	Стратешки циљ 2. Секторски циљ 1.	1.7. Пројекат кредитно-гарантни фонд	200.000
8.	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 4.	1.8. Развијте свој мали бизнис уз подршку општине	20.000
9.	Стратешки циљ 2. Секторски циљ 8.	1.9. Развој кластера	25.000
10.	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.	1.10. Програм подршке пољопривредној производњи	2.400.000
11.	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.	1.11. Техничка помоћ за успостављање/преструктурисање задруга и пољопривредних удружења на робну и тржишно оријентисану пољопривредну производњу	30.000
12.	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.	1.12. Мини погони за прераду пољопривредних производа (укључујући инсталирање хладњача и мини сушара)	100.000
13.	Стратешки циљ 5. Секторски циљ 6.	1.13. Пројекат развоја туризма 1.13.1. Увезивање туристичких потенцијала; 1.13.2. Развој сеоског туризма	50.000
УКУПНО			5.065.000

IV 2. План друштвеног развоја

IV 2.1. Фокусирање

Секторска SWOT анализа - друштвени развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Традиција мултикултуралности; - Развијена средства информисања (локална телевизија и двије радио-станице); - Искуства у јавно-приватном партнерству;	- Изражени депопулациони процеси, негативна миграциона кретања и старење становништва; - Неадекватна друштвена инфраструктура за културу и спорт; - Недовољно развијена комунална инфраструктура; - Неусклађеност образовног система са потребама тржишта рада;
ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
- Повезивање припадника националних мањина са матичним земљама; - Кориштење знања, пословних веза и капитала наших људи ван општине;	Одлив радне снаге – посебно младих високообразованих и стручних;

IV 2.2. Развојни циљеви друштвеног развоја

Циљеви друштвеног развоја	Веза са стратешким циљевима	Веза са развојним циљевима у другим секторима
1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2015. године;	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;	1.1. Развијање квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре; 3.1. Регулисање 30% отпадних вода до 2016. године и уређење 4 km корита ријека до 2015. године;

2. Унапређивање спортске и културне инфраструктуре на начин да релевантни садржаји као и могућност бављења спортом и рекреацијом буду доступни свим грађанима до 2015. године;	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;	1.1. Развијање квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећавање активног учешће за 50 %;	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;	1.7. Подршка у обуци и савјетовању; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;
4. Ублажавање негативне стопе природног прираштаја до 2015. године;	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;	3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља
5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2015. године.	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду;	1.6. Подршка привреди у бољем позиционирању на тржишту, сертификацији производа и усвајању нових технологија; 1.7. Подршка у обуци и савјетовању; 3.3. Успостављање еколошког информационо-едукативног центра и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља;

Интеграција са стратешким документима виших нивоа

Секторски циљ друштвеног развоја, који се односи на усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2015. године, у потпуности је кореспондирајући са оперативним циљем „Развој и реформа образовног система“ у циљу задовољења потреба тржишта рада у оквиру стратешког циља „Повећање продуктивности и квалитета рада путем развоја људских потенцијала“ у оквиру Стратегије запошљавања Републике Српске 2010 – 2014. године. Наиме, овим оперативним циљем је предвиђено да се у одређеној временској динамици до краја стратешког периода кроз сарадњу институција образовног система и институција тржишта рада реформом образовног система обезбиједи адекватан систем образовања сагласан потребама тржишта рада и развојним циљевима Републике Српске.

Секторски циљеви развоја мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2015. године те унапређење спортске и културне инфраструктуре као и могућност бављења спортом и рекреацијом, на начин да релевантни садржаји буду доступни свим грађанима у складу је са Стратешким планом руралног развоја Републике Српске за период 2009-2015. године, односно стратешким циљем Побо-

љшање услова живота и увођење веће разноврсности код остваривања прихода у руралној економији. Визија развоја руралних подручја Републике Српске заснива се на неколико битних елемената:

- Упркос постојећим ограничењима, квалитет живота руралног становништва не треба да заостаје за квалитетом живота становника урбаних подручја у погледу задовољења основних животних потреба (потреба за образовањем, здравственом и социјалном заштитом, те могућностима транспорта, близине тржишта, финансијских, културних, спортских и других институција);
- Рурална подручја, поред своје основне функције - простора за производњу хране ради задовољења прехранбених потреба становништва, представљају витална и релативно привлачна мјеста за живот и рад, са могућностима за развој разноврсних производних и услужних дјелатности у складу са локалним условима и потребама;
- Успостављањем чвршћих економских и инфраструктурних веза између села, већих насељених мјеста и градских подручја, рурална подручја постају значајан фактор у укупном материјалном и друштвеном развоју РС;
- Рурална подручја све више постају у стању да се релативно брзо прилагоде привредним, дру-

штвеним, технолошким, културним, еколошким, и другим промјенама, укључујући и овладавање принципима тржишног привређивања; и

- Посебан значај руралних подручја је у томе што се њиховим развојем одржава равнотежа између материјалног напретка, заштите животне средине и остваривања вишег степена друштвене стабилности руралних заједница.

Секторски циљ ублажавања негативне стопе природног прираштаја до 2015. године у потпуности кореспондира са стратешким намјерама изреченим у оквиру Стратегије за развој породице у Републици Српској за период 2009-2014. године. Ова ентитетска стратегија у стратешким циљевима мјера пронаталитетне популационе политике, демографске ревитализације општина и руралних подручја која су захваћена депопулацијом и проширењем мреже институција за подршку породици, настоји да ријеши питање актуелне негативне стопе природног прираштаја разним мјерама као што су:

- Мјере за запошљавање младих особа;
- Мјере за стамбено збрињавање младих брачних парова;
- Подстицаји за рађање дјеце;
- Обезбјеђење предшколског образовања у руралним подручјима;
- Фискалне олакшице;

- Развој различитих видова помоћи на селу;
- Унапређење положаја жена на селу;
- Развој нових институција на локалном нивоу за подршку породици; и
- Развијање нових услуга у социјалној заштити.

На крају, треба поменути и документ Омладинска политика Републике Српске 2010-2015. године, који представља стратегију која обезбјеђује систематско унапређење стања већег броја области (образовање, запошљавање, стамбено збрињавање, слободно вријеме, здравље и остало), које су све сфере интересовања младих. Омладинска политика не представља само општа начела рјешавања проблема младих, него се развија у посебне програме и мјере које треба да обезбиједе боље услове за живот, креативно испољавање и учествовање младих у ширем друштвеном окружењу, чиме се унапређује позиција и статус омладине, али и младих од 13 до 18 година (адолесценти). С обзиром на значај и комплексност ове проблематике, као и због чињенице да је брига о омладини општи интерес, потребно је да се у процес развоја и реализације Омладинске политике укључи шира друштвена заједница, те да се створи институционална обавеза ресорним органима у спровођењу програма који ће се дефинисати Омладинском политиком. Осим републичких институција, врло је важно активно учешће и јединица локалне самоуправе, што је у складу са Европском повељом о учешћу младих на локалном нивоу.

IV 2.3. Програми, пројекти и мјере

Р.Б.	План имплементације									
	Сектор 2: Друштвени развој									
	Пројекти / мјере	Програм	Веза са стратешким и секторским циљевима (уписати бр. циља/ева)	Оријентациони период реализације/динамика имплементације					Носилац/носиоци имплементације	Циљне групе (корисници)
				I	II	III	IV	V		
1.	2.1. Пројекат изградње јавног културног центра у Прњавору	Програм изградње и реконструкције друштвене (културне и спортске) инфраструктуре	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.						Општина Прњавор; Влада РС; Извођачи радова.	Грађани општине Прњавор; Културно-умјетничка друштва; Удружења грађана и друге организације.
2.	2.2. Оснивање дневног боравка за дјецу и младе са сметњама у развоју		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.						Центар за социјални рад Прњавор и донатори;	Дјеца и млади умјерене, теже и тешке ометености и са комбинованим сметњама у развоју, старости од 5 до 19 година; Удружења грађана; Родитељи.

3.	2.3. Стварање услова за системско рјешавање проблема стамбеног збрињавања Рома на подручју општине		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Општина Прњавор; Удружење Рома општине Прњавор; Извођачи радова.	Припадници ромске заједнице са подручја општине
4.	2.4. Фестивал националних мањина општине Прњавор и дани дијаспоре		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Савез националних мањина општине Прњавор; Удружења националних мањина.	Грађани општине Прњавор; Културно-умјетничка друштва; Удружење националних мањина и друге организације;
5.	2.5. Фонд за развој НВО		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 3.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС;	Удружења грађана; Неформалне групе грађана;
6.	2.6. Пројекат подршке стамбеном збрињавању младих		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; Влада РС; Привредни субјекти;	Млади старости од 25 до 35 година;
7.	2.7. Изградња приоритетне путне мреже и саобраћајне инфраструктуре	Програм асфалтирања и реконструкције локалне путне мреже	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Одјељење за стамбено-комуналне послове, Одјељење за просторно уређење, Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности, извођач радова.	Становништво општине
8.	2.8. Изградња приоритетне водоводне мреже	Програм водоснабдијевања општине Прњавор	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	Становништво шест МЗ сјеверног дијела општине и градског подручја
9.	2.9. Изградња приоритетне канализационе мреже	Програм изградње и реконструкције канализационе мреже	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	Становништво општине Прњавор
10.	2.10. Реконструкција приоритетне нисконапонске електромере	Програм електрификације, ремонта и изградње нових трафо-станица	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Електродистрибуција“ Прњавор	Становништво општине Прњавор
11.	2.11. Санација клизишта на подручју општине у складу са приоритетима		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.					Влада РС; Општина Прњавор; Цивилна заштита;	Становништво угрожених подручја

12.	2.12. Подршка одржавању традиционалних манифестација у руралним подручјима		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.					Општина Прњавор; Мјесна заједница; Заинтересовани привредници;	Становништво руралних мјесних заједница
13.	2.13. Повезивање Средње школе Прњавор са привредницима по питању извођења практичне наставе		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 5.					Средња школа Прњавор; Општина Прњавор; Министарство просвјете и културе; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Привредници;	Ученици Средње школе Прњавор који се образују у струци пољопривреда и прерада хране
14.	2.14. Израда Омладинске политике општине Прњавор	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих	Стратешки циљ 3. Секторски циљеви 4. и 5.					Општина Прњавор; Влада РС; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Привредни субјекти;	Млади узраста од 15 до 35 година
15.	2.15. Израда Популационе политика општине Прњавор	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих	Стратешки циљ 3. Секторски циљеви 4. и 5.					Општина Прњавор; Влада РС; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Привредни субјекти;	Младо и млађе средњовјечно становништво и млади из руралних крајева (млади брачни парови)
16.	2.16. Изградња новог дјечијег вртића у Прњавору	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС – Министарство просвјете и културе; Приватни инвеститор;	Дјеца узраста од 2 до 6 година; Родитељи
17.	2.17. Унапређење приоритетне школске инфраструктуре на подручју општине и модернизација наставног процеса	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности Влада РС – Министарство просвјете и културе;	Ученици и запослени у основној школи
18.	2.18. Пројекат изградње нове зграде општине Прњавор		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.					Општина Прњавор; Влада РС – Министарство управе и локалне самоуправе; Инвестиционо-развојна банка РС;	Грађани општине Прњавор и запослени у локалној администрацији;

IV 2.4. Процјена очекиваних исхода са индикаторима

Секторски циљ	Процјена очекиваних исхода са индикаторима
1. Развити мрежу комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године (повећање за 200 %);	Покривеност градског подручја водоводом 99%; Покривеност приградских насеља водоводом 60%; Обезбијеђено водоснабдијевање за укупно 12000 становника сјеверног дијела општине и града Прњавора до 2015. године са изворишта Повелич; Број прикључака на канализацију 5000; Изграђено 10 км канализационе мреже; Изграђено 20 км локалних водовода; Асфалтирано 50 км локалних улица и путева; Повећано задовољство корисника за 30%;
2. Унаприједити спортску и културну инфраструктуру, на начин да релевантни садржаји као и могућност бављења спортом и рекреацијом буду доступни свим грађанима до 2020. године;	Изграђен мултифункционални културни јавни простор до 2015. године; Реконструисано пет друштвених домова и опремљена два игралишта за мали фудбал са пратећом опремом до краја 2013. године; Адаптиране амбуланте породичне медицине у три мјесне заједнице;
3. Ојачати сектор цивилног друштва и повећати активно учешће за 50 % до 2013. године;	Фондови за подршку невладиним организацијама повећани за 30%; Повећан број активних невладиних организација за 50 %; НВО са подручја општине имплементирале шест пројеката који се односе на укључивање социјално рањивих категорија до краја 2013. године;
4. Ублажити негативну стопу Природног прираштаја до 2020. године;	Достигнута нулта стопа природног прираштаја до краја 2020. године;
5. Ускладити образовне профиле и вјештине са потребама тржишта рада до 2015. године.	Смањен број незапослених за 20% до краја 2015. године; За потребе локалне привреде преквалификовано 10 % незапослених од активне понуде радне снаге до краја 2015. године;

IV 2.5.Оквирна финансијска конструкција плана друштвеног развоја

Р/Б	Беза са стратешким циљем/ циљевима	Пројекат / мјера	Процјена вриједности пројекта/ мјере
1.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	2.1. Пројекат изградње јавног културног центра у Прњавору	4.000.000
2.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	2.2. Оснивање дневног боравка за дјецу и младе са сметњама у развоју	120.000
3.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.3. Стварање услова за системско рјешавање проблема стамбеног збрињавања Рома на подручју општине	21.000
4.	Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.	2.4. Фестивал националних мањина општине Прњавор и дани дијаспоре	150.000
5.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 3.	2.5. Фонд за развој НВО	60.000
6.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.0	2.6. Пројекат подршке стамбеном збрињавању младих	250.000
7.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.7. Изградња приоритетне путне мреже и саобраћајне инфраструктуре	5.500.000
8.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.8. Изградња приоритетне водоводне мреже	8.000.000
9.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.9. Изградња приоритетне канализационе мреже	6.000.000
10.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.10. Реконструкција приоритетне нисконапонске електромере	100.000
11.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	2.11. Санација клизишта на подручју општине у складу са приоритетима	1.000.000
12.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	2.12. Подршка одржавању традиционалних манифестација у руралним подручјима	25.000

13.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 5.	2.13. Повезивање Средње школе Прњавор са привредницима по питању извођења практичне наставе	5.000
14.	Стратешки циљ 3. Секторски циљеви 4. и 5.	2.14. Израда Омладинске политике општине Прњавор	5.000
15.	Стратешки циљ 3. Секторски циљеви 4. и 5.	2.15. Израда Популационе политике општине Прњавор	5.000
16.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	2.16. Изградња новог дјечијег вртића у Прњавору	2.000.000
17.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	2.17. Унапређење приоритетне школске инфраструктуре на подручју општине и модернизација наставног процеса	180.000
18.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	2.18. Пројекат изградње нове зграде општине Прњавор	4.000.000
УКУПНО			31.421.000

IV 3. План заштите животне средине

IV 3.1. Фокусирање

Секторска SWOT анализа - животна средина

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Заинтересованост грађана; • Активан НВО сектор; • Дјеловање комуналних предузећа; • Изворишта питке воде (Повелич); • Геотермални потенцијал (Кулаши); • Добро стање ваздуха у већем дијелу руралног простора општине; • Капацитети за производњу органске хране; • Висок квалитет пољопривредног земљишта; • Почетак селекције отпада (картон); • Присуство разних врста дивљачи; • Почетак уређења излетишта Борик.	• Недовољно развијена еколошка свијест; • Застарјелост просторно – планске документације и непостојање еколошке документације; • Неспровођење закона из области заштите животне средине и неусаглашеност законске регулативе; • Загађеност ваздуха у току зимског периода у градском насељу; • Нису успостављене зоне санитарне заштите око језера Дренова (главно извориште водоснабдијевања градског подручја); • Неадекватно снабдијевање питком водом; • Оптерећеност главних водотока (Укрина, Вијака, Лишња) отпадним водама; • Непостојање централног градског уређаја за пречишћавање отпадних вода; • Присуство пестицида у језеру Дренова и водама ријека Укрина и Вијака; • Непрописна експлоатација шљунка у ријечним коритима; • Плављење површина уз ријеке Укрине, Вијаку и Лишњу; • Деструкција земљишта експлоатацијом кречњака у насељу Дренова; • Бесправна сјеча шума; • Дивље депоније и клаонички отпад; • Слабо кориштење алтернативних енергетских извора; • Слаба термичка изолација стамбених и привредних објеката.

ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
• Комуникација са грађанима – еко свијест; • Међуопштинска сарадња и трансгранична сарадња; • Кандидовање пројеката НВО из области екологије (домаћи позиви и пројекти ЕУ); • Учешће у пројектима на вишим нивоима; • Међународни финансијски механизми; • Присуство ЕУ фондова (ИПА); • Примјена најбољих еколошких пракси; • Ангажовање младих волонтера; • Близина универзитетског центра; • Рационалније коришћење буџетских средстава (нпр. водне накнаде); • Туристички капацитети; • Планирано довођење природног гаса (гасификација општине); • Планирана акумулација на ријеци Укрини - Брестово (контрола протицаја и хидроелектрана).	• Климатски поремећаји; • Економска неразвијеност; • Елементарне непогоде (поплаве); • Лоше управљање ријечним сливовима; • Негативан природни прираштај; • Утицај еколошких ризика на јавно здравље становништва; • Немогућност увођења најбоље расположивих технологија • Недостатак секундарне легислативе из области екологије; • Недовољна улагања у фонд за заштиту животне средине; • Изградња и саобраћај на аутопуту Бања Лука - Добој; • Изградња и рад термоелектране у Станарима; • Газдовање ресурсима од стране виших нивоа (концесије); • Неконтролисана експлоатација природних ресурса.

IV 3.2. Развојни циљеви заштите животне средине

Циљеви заштите животне средине	Веза са стратешким циљевима	Веза са развојним циљевима у другим секторима
1. Регулисано 30% отпадних вода до 2016. године и уређено 4 km корита ријека до 2015. године	3. Полицентрична заједница са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром која ће обезбиједити квалитетан живот у селу и граду; 5. Стварање јединственог амбијент који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине;	1.1. Развијање квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре; 2.1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године (повећање за 200 %);
2. Умањење укупне количине отпада за финално депоновање за 15% до 2015. године	5. Стварање јединственог амбијента који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине	1.1. Развијање квалитетне пословне и друштвене инфраструктуре; 2.1. Развијање мреже путне и комуналне инфраструктуре (вода и канализација) на цијелом подручју општине до 2020. године (повећање за 200 %);
2. Успостављање еколошког информационо – едукативног центра, реализација пројеката енергетске ефикасности у јавном сектору и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља	5. Стварање јединственог амбијента који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине	1.7. Подршка у обуци и савјетовању; 2.3. Ојачавање сектора цивилног друштва и повећавање активног учешћа за 50 %;

4. Израда стратешке просто-рно-планске и еколошке документације и успостављање општинског мониторинга животне средине 4.1. План заштите од пожара на подручју општине Прњавор 4.2. Студија угрожености екосистема и биодиверзитета на подручју општине Прњавор	5. Стварање јединственог амбијента који на оптималан начин комбинује већ постојећу препознатљивост, туристички потенцијал и очуваност животне средине;	1.3. Успостављање сервиса за инвеститоре и осмишљена промоција за привлачење инвестиција; 1.4. Континуирано поједностављивање процедура, убрзање и појефтинјење услуга општинске управе; 2.5. Усклађивање образовних профила и вјештина са потребама тржишта рада до 2015. године.
---	---	---

Интеграција са стратешким документима виших нивоа

Најзначајнији стратешки документ из области животне средине на нивоу БиХ је Акциони план заштите животне средине Босне и Херцеговине (НЕАП БиХ). Осам приоритетних области НЕАП-а су:

- Водни ресурси /отпадне воде;
- Одрживи развој руралних подручја;
- Управљање животном средином (информациони систем/интегрално планирање/едукација);
- Заштита биолошке и пејзажне разноликости;
- Отпад /управљање отпадом;
- Привреда /одрживи развој привреде;
- Јавно здравље; и
- Деминирање.

Области „Законско и институционално јачање“ и „Израда документационе основе за планирање и управљање животном средином“ су препознате као услов за имплементацију предвиђених активности у свим другим областима.

Секторски циљеви 1, 2. и 3. су повезани са приоритетном облашћу 1. - Водни ресурси/отпадне воде, док је секторски циљ 4. повезан са приоритетном облашћу 5. - Отпад / управљање отпадом. Интеграција секторских циљева 5. (први дио) и 7. је присутна са приоритетном облашћу 3. - Управљање животном средином (информациони систем/интегрално планирање/едукација), док се секторски циљ 6. може повезати са приоритетним областима 6. - Привреда/одрживи развој привреде и 7. - Јавно здравље. Приоритетне мјере и активности повезане са секторским циљевима 1, 2. и 3. су:

- Реализација пројеката дугорочног водоснабдијевања становништва у најугроженијим регионима у БиХ (посебно повећање учешћа крашких подземних вода за потребе водоснабдијевања у сјеверозападном и западном дијелу БиХ);
- Израда и реализација пројеката за изградњу нових и санацију постојећих система за пречишћавање отпадних вода;
- Санација постојећих и изградња нових канализационих система у најугроженијим регионима у БиХ;
- Изградња нових и довођење постојећих система одбране од поплава на ниво потребне сигурно-

сти (насипи и црпне станице), заштите станова и земљишно-материјалних добара; и

- Регулација доњих ријечних токова (Уна, Врбас, Укрина, Босна и Дрина) у зони ушћа у ријеку Саву оријентационе дужине 20-30 km за сваку ријеку.

Активност под називом "Јачање механизма приступа јавности информацијама о животnoj средини и ширење информација према постојећим законима и новим оквирним законима за заштиту животне средине" представља приоритетну мјеру и активност повезану са првим дијелом секторског циља 5.

На нивоу Републике Српске не постоји cjеловити стратешки еколошки документ, као што је то случај са Федерацијом БиХ. Од стратешких докумената интегралног карактера који се баве и заштитом животне средине треба поменути Просторни план Републике Српске до 2015. године и Стратешки план руралног развоја РС 2010 - 2015.

Просторни план Републике Српске до 2015. године дефинише више општих и појединачних циљева заштите животне средине, од који су неки у директној вези са секторским циљевима 2. и 4. и то:

- Смањење отпада и његова рециклажа;
- Заштита вода од загађења (свеобухватно канализација и пречишћавање отпадних вода из насеља и индустријских погона, заштита подземних и геотермалних вода, заштита водотока).

У поглављу "Снабдијевање водом за пиће" као једно од два главна изворишта воде у општини Прњавор за водоснабдијевање до краја планског периода се наводи извориште Повелич.

Други значајан стратешки документ интегралног карактера који се бави и заштитом животне средине, а који је донесен на ентитетском нивоу, јесте Стратешки план руралног развоја РС 2010 - 2015. Стратешки циљ 3. из овог документа - Побољшање услова живота и увођење веће разноликости код остваривања прихода у руралној економији, односно специфични циљ 3.1. - Изградња и одржавање сеоске инфраструктуре, кореспондира са секторским циљем 1.

Конкретна кореспондирајућа мјера у оквиру овог специфичног циља јесте "суфинансирање изградње сеоских водовода". Такође, и секторски циљ 2. се може повезати са стратешким циљем 3. и специфичним циљем 3.1 (дјелимично), али са другом мјером - Побољшање начина збрињавања отпадних вода у руралним подручјима.

Потенцијална међуопштинска сарадња огледа се у:

1. Побољшању квалитета воде ријеке Укрина (у сарадњи са општинама Добој, Дервента, Теслић, Котор Варош и Челинац);
2. Уређењу корита и обала ријеке Укрина (у сарадњи са општинама Добој, Дервента и Челинац);

3. Заштити квалитета ваздуха у долини ријеке Укрина (у сарадњи са општинама Добој и Дервента);

4. Оснивању кластера у области енергетске ефикасности (у сарадњи са општинама Србац и Котор Варош);

5. Изградњи регионалног постројења за третман отпада животињског поријекла (у сарадњи са општинама Лакташи, Србац, Челинац, Теслић, Добој и Дервента); и

6. Заједничким међуопштинским програмима едукације становништва у области животне средине (у сарадњи са општинама Лакташи, Србац, Челинац, Теслић, Добој и Дервента).

IV 3.3. Програми, пројекти и мјере

Р/Б	План имплементације									
	Сектор 3: План развоја и заштите животне средине									
	Пројекти / мјере	Програм	Веза са стратешким и секторским циљевима (уписати број циља/ева)	Оријентациони период реализације/ динамика имплементације					Носилац/носиоци имплементације	Циљне групе (корисници)
				I	II	III	IV	V		
1.	3.1. Израда пројектне документације за постројење за пречишћавање отпадних вода поред ријеке Вијака	Програм изградње и реконструкције канализационе мреже	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.						Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор;	Становништво насеља у сливу ријеке Вијака
2.	3.2. Уређење слива ријеке Укрине у циљу заштите од поплава (израда студије и рјешавање приоритетних проблема)		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.						ЈП „Аутопутеви“ РС; Општина Прњавор; Агенција за воде; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС;	Становништво насеља у сливу ријеке Укрина
3.	3.3 Изградња претоварне станице чврстог отпада за општину Прњавор		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.						Општина Прњавор; КП „Парк“ Прњавор; Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију;	Становништво градских насеља; НВО која се баве питањима из области екологије;
4.	3.4. Азил за животиње		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 3.						Општина Прњавор и сусједне општине;	Становништво општине; НВО која се баве питањима из области екологије;

5.	3.5. Формирање еколошког информационо-едукативног центра општине Прњавор 3.5.1. Формирање еколошке радионице за дјецу и омладину		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије;	Становништво општине; НВО која се баве питањима из области екологије;
6.	3.6. Еколошка едукација пољопривредних произвођача са територије општине Прњавор		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.					Општина Прњавор; НВО које се баве питањима из области пољопривреде;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине;
7.	3.7. Израда општинског просторног плана и урбанистичког плана насеља Прњавор		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; Одјељење за просторно уређење; Одјељење за стамбено-комуналне послове и инвестиције; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности;	Становништво општине; Инвеститори;
8.	3.8. Израда општинског плана управљања отпадом		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије;	Становништво општине Прњавор;
9.	3.9. Израда општинског програма заштите ваздуха и инсталирање мјерних станица за праћење квалитета ваздуха у Кулашима и Прњавору		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије;	Становништво општине Прњавор;
10.	3.10. Израда Основе заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта општине Прњавор		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије;	Становништво општине Прњавор;

IV 3.4. Процјена очекиваних исхода са индикаторима

Секторски циљеви	Процјена очекиваних исхода са индикаторима
1. Регулисано 30% отпадних вода до 2016. године и уређено 4 km корита ријека до 2015. године	Очекивани исходи: израда пројектне документације за канализациону мрежу; изградња канализационе мреже; изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода; побољшан квалитет воде ријеке Укрине на профилу Укрин - ушће у Саву (Ук-2); израда пројектне документације за уређење корита ријека; изведена регулација ријека. Индикатори: дужина изграђене канализационе мреже у периоду до 2016. године повећана за 10 %; број директних канализационих испуста у водотоке и земљиште до 2016. године смањен за 10%; побољшани физичко - хемијски параметри воде ријеке Укрине на профилу Ук-2 до 2016. године; израђени пројекти уређења корита ријека Укрин, Вијака и Лишња до 2015. године; регулисано 4 km корита ријека до 2015. године.

2. Умањење укупне количине отпада за финално депоновање за 15% до 2015. године	Очекивани исходи: умањена количина отпада за финално одлагање из домаћинства и индустрије на депоније до 2015. године; повећана количина селектованог отпада за рециклажу до 2015. године. Индикатори: повећана количина селектованог отпада за рециклажу за 15% у периоду до 2015. године, смањена укупна количина депонованог отпада за 15% у периоду до 2015. године.
3. Успостављање еколошког информационо – едукативног центра, реализација пројеката енергетске ефикасности у јавном сектору и изградња инфраструктуре за унапређење јавног здравља	Очекивани исходи: успостављање еколошког информационо – едукативног центра; израда пројектне документације за инфраструктуру за унапређење јавног здравља; изграђена инфраструктура за унапређење јавног здравља; побољшан ниво јавног здравља, реализовани пројекти из области енергетске ефикасности Индикатори: повећан ниво еколошког образовања у периоду 2012 – 2015. година (нема неконтролисаног одлагања отпада-дивље депоније); изграђено 2.000 m бициклических и трим-стаза; смањен број обољелих и умрлих од кардиоваскуларних болести за 2%, смањена потрошња енергије,
4. Израда стратешке просторно-планске и еколошке документације и успостављање општинског мониторинга животне средине	Очекивани исходи: урађен урбанистички план; урађен општински план заштите природе, општински програм заштите ваздуха, општински план управљања отпадом; израђена Основа заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта; инсталиране мјерне станице за праћење квалитета ваздуха, План заштите од пожара, Студија угрожености екосистема и биодиверзитета Индикатори: донесене општинске одлуке о усвајању просторно - планских и еколошких докумената у периоду до 2013. године;
4.1. План заштите од пожара на подручју општине Прњавор	
4.2. Студија угрожености екосистема и биодиверзитета на подручју општине Прњавор	

IV 3.5. Оквирна финансијска конструкција плана развоја и заштите животне средине

Р/Б	Веза са стратешким циљем/ циљевима	Пројекат / мјера	Процјењена вриједност пројекта/мјере
1.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	3.1. Изградња пројектне документације за постројење за пречишћавање отпадних вода поред ријеке Вијака	50.000
2.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	3.2. Уређење слива ријеке Укрина у циљу заштите од поплава (израда студије и рјешавање приоритетних проблема)	250.000
3.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	3.3. Изградња претоварне станице чврстог отпада за општину Прњавор	100.000
4.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 3.	3.4. Азил за животиње	50.000
5.	Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.	3.5. Формирање еколошког информационо-едукативног центра општине Прњавор 3.5.1. Формирање еколошке радионице за дјецу и омладину	30.000
6.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	3.6. Еколошка едукација пољопривредних произвођача са територије општине Прњавор	15.000
7.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	3.7. Израда општинског просторног плана и урбанистичког плана насеља Прњавор	400.000
8.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	3.8. Израда општинског плана управљања отпадом	20.000
9.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	3.9. Израда општинског програма заштите ваздуха и инсталирање мјерних станица за праћење квалитета ваздуха у Кулашима и Прњавору	70.000
10.	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.	3.10. Израда Основе заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта општине Прњавор	100.000
			1.085.000

У оквиру плана заштите животне средине неопходно је предузимати мјере на подручју енергетске ефикасности у јавном сектору што ће се постићи реализацијом пројеката у овој области, те

израдити План заштите од пожара на подручју општине Прњавор и Студију угрожености екосистема и биодиверзитета на подручју општине Прњавор.

V ПЛАН ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ИНТЕГРИСАНЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

V.1.1. Оријентациони преглед приоритетних пројеката и мјера за период од три године

План имплементације						
Сектор 1: Економски развој						
Пројекти/мјере	Програм	Оријентациони период реализације (динамика имплементације)			Носиоци имплементације	Циљне групе (корисници)
		I	II	III		
Пројекат 1.1 – Пројекат изградње пословно-туристичких зона					СО Прњавор; Одјељење за просторно уређење; Одјељење за ЛЕР и друштвене дјелатности; Пројектант; Одјељење за стамбено-комуналне послове и инвестиције; Извођачи радова.	Инвеститори, привредни субјекти, грађани;
Пројекат 1.2 - Успостављање мреже за инвестиције и развој Прњавора					Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности	Инвеститори и предузетници;
Пројекат 1.3 - Сервис за предузетнике и инвеститоре (ONE-STOP-SHOP)					Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности	Инвеститори и предузетници;
Пројекат 1.4 - Промоција Прњавора као атрактивне инвестиционе средине;					Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Туристичка организација општине Прњавор; Удружења националних мањина:	Инвеститори и предузетници;
Пројекат 1.5 - Пројекат регулаторне реформе – брже и јефтиније услуге и дозволе за предузетнике и инвеститоре (Гиљотина прописа)					Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Одјељење за општу управу;	Инвеститори и предузетници;
Пројекат 1.6 - Подршка развоју пословања за привреду					Општина Прњавор; Удружење предузетника;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;
Пројекат 1.7 - Пројекат кредитно-гарантни фонд					Општина Прњавор; Влада РС;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;
Пројекат 1.8 - Развијте свој мали бизнис уз подршку општине					Општина Прњавор; Влада РС; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности;	Предузетници са подручја општине; Инвеститори;

Пројекат 1.9 - Развој кластера					Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Привредници;	Предузетници и остали привредни субјекти;
Пројекат 1.10 - Програм подршке пољопривредној производњи	Програм подршке пољопривредној производњи				Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине;
Пројекат 1.11 - Техничка помоћ за успостављање/преструктурисање задруга и пољопривредних удружења на робну и тржишно оријентисану пољопривредну производњу	Програм подршке пољопривредној производњи				Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине (индивидуални и предузећа);
Пројекат 1.12 - Мини погони за прераду пољопривредних производа (укључујући инсталације хладњача и мини сушара)	Програм подршке пољопривредној производњи				Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача; Инвеститори;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине (индивидуални и предузећа);
Пројекат 1.13 - Пројекат развоја туризма					Туристичка организација општине Прњавор;	Становништво општине и домаћи/страни туристи;
Сектор 2: Друштвени развој						
Пројекти/мјере	Програм	Оријентациони период реализације (динамика имплементације)			Носиоци имплементације	Циљне групе (корисници)
		I	II	III		
Пројекат 2.1 - Пројекат изградње јавног културног центра у Прњавору	Програм изградње и реконструкције друштвене (културне и спортске) инфраструктуре				Општина Прњавор; Влада РС; Извођачи радова.	Грађани општине Прњавор; Културно-умјетничка друштва; Удружења грађана и друге организације.
Пројекат 2.2 - Оснивање дневног боравка за дјецу и младе са сметњама у развоју					Центар за социјални рад Прњавор и донатори;	Дјеца и млади умјерене, теже и тешке ометености и са комбинованим сметњама у развоју, старости од 5 до 19 година; Удружења грађана; Родитељи.

Пројекат 2.3 - Стварање услова за системско рјешавање про- блема стамбеног збрињавања Рома на подручју општине				Општина Прњавор; Удружење Рома општине Прњавор; Извођачи радова.	Припадници ромске заједнице са подручја општине
Пројекат 2.4 - Фестивал националних мањина општине Прњавор и дани дијаспоре				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Савез националних мањина општине Прњавор; Удружења националних мањина;	Грађани општине Прњавор; Култу- рно-умјетничка друштва; Удру- жење национа- лних мањина и друге организације;
Пројекат 2.5 - Фонд за развој НВО				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности Влада РС;	Удружења грађана; Неформалне групе грађана;
Пројекат 2.6 - Пројекат подршке стамбеном збриња- вању младих				Општина Прњавор; Влада РС; Привредни субјекти;	Млади старости од 25 до 35 година;
Пројекат 2.7 – Изградња приоритетне путне мреже и саобраћајне инфраструктуре	Програм асфалтира- ња и реко- нструкције локалне путне мреже			Одјељење за стамбено-комуналне послове, Одјељење за просторно уређење, Одјељење за ЛЕР и друштвене дјелатности, Извођач радова.	Становништво градског насеља
Пројекат 2.8 – Изградња приоритетне водоводне мреже	Програм водоснабд- јевања општине Прњавор			Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	Становништво шест МЗ сјеверног дијела општине и градског подручја
Пројекат 2.9 – Изградња приоритетне канализационе мреже	Програм изградње и реконструк- ције канализаци- оне мреже			Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	Становништо општине Прњавор
Пројекат 2.10 – Реконструкција приоритетне нисконапонске електромреже	Програм електрифи- кације, ремонта и изградње нових трафо- станица			Електродистрибуција Прњавор, Општина Прњавор	Становништо општине Прњавор
Пројекат 2.11 – Санација клизишта на подручју општине у складу са приоритетима				Влада РС; Општина Прњавор; Цивилна заштита;	Становништво угрожених подручја

Пројекат 2.12 – Подршка одржавању традиционалних манифестација у руралним подручјима					Општина Прњавор; Мјесна заједница; Заинтересовани привредници;	Становништво руралних МЗ
Пројекат 2.13 – Повезивање Средње школе Прњавор са привредницима по питању извођења практичне наставе					Средња школа Прњавор; Општина Прњавор; Министарство просвјете и културе; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Привредници;	Ученици Средње школе Прњавор
Пројекат 2.14 – Израда Омлади- нске политике општине Прњавор	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС; Привредни субјекти;	Млади узраста од 15 до 35 година
Пројекат 2.15 – Израда Популационе политике општине Прњавор	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС; Привредни субјекти;	Младо и млађе средњовјечно становништво и млади из рурал- них крајева (мла- ди брачни парови)
Пројекат 2.16 – Изградња новог дјечијег вртића у Прњавору	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС – Министарство просвјете и културе;	Дјеца узраста од 2 до 6 година; Родитељи
Пројекат 2.17 – Унапређење приоритетне школске инфраструктуре на подручју општине и модернизација наставног процеса	Стварање услова за побољша- ње положаја дјеце и младих				Општина Прњавор; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Влада РС – Министарство просвјете и културе;	Ученици и запослени у основној школи
Сектор 3: Развој и заштита животне средине						
Пројекти/мјере	Програм	Оријентациони период реализације (динамика имплементације)			Носиоци имплементације	Циљне групе (корисници)
		I	II	III		
Пројекат 3.1 – Израда пројектне документације за постројење за пре- чишћавање отпа- дних вода поред ријеке Вијака	Програм изградње и реконструк- ције канализаци- оне мреже				Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	Становништво насеља у сливу ријеке Вијака

Пројекат 3.2 - Уређење слива ријеке Укрина у циљу заштите од поплава (израда студије и рјешава- ње приоритетних проблема)	Програм уређења водотока на подручју општине				ЈП „Аутопутеви“; Општина Прњавор; Агенција за воде; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС;	Становништво насеља у сливу ријеке Укрина
Пројекат 3.3 – Изградња прето- варне станице чврстог отпада за општину Прњавор					Општина Прњавор; КП „Парк“ Прњавор;	Становништво градских насеља; НВО која се баве питањима из области екологије;
Пројекат 3.4 – Азил за животиње					Општина Прњавор и сусједне општине	Становништво општине; НВО која се баве пи- њима из области екологије
Пројекат 3.5 – Формирање еколошког информационо- едукативног центра општине Прњавор 3.5.1. Формирање еколошке радио- нице за дјецу и омладину					Општина Прњавор; НВО које се баве питањима из области екологије;	Становништво општине и НВО које се баве питањима из области екологије;
Пројекат 3.6 – Еколошка едукација пољопривредних произвођача са подручја општине					Општина Прњавор; НВО које се баве питањима из области пољопривреде;	Пољопривредни произвођачи са подручја општине
Пројекат 3.7 – Израда општинског просторног плана и урбанистичког плана насеља Прњавор					Општина Прњавор; Одјељење за просторно уређење, Одјељење за стамбено-комуналне послове и инвестиције, Одјељење за ЛЕР и друштвене дјелатности;	Становништво општине; Инвеститори;
Пројекат 3.8. Израда општинског плана управљања отпадом					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије	Становништво општине Прњавор;
Пројекат 3.9. Израда општинског програма заштите ваздуха и инстали- рање мјерних станица за праћење квалитета ваздуха у Кулашима и Прњавору					Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије	Становништво општине Прњавор;

V.1.2. Акциони план за пројекте који се имплементирају у првој години

Пројекти/мјере	Веза са програмом	Веза са стратешким и секторским циљевима	Основне информације за праћење		Носиоци имплементације	Вриједност пројекта
			Индикатори			
Сектор 1: Економски развој						
Пројекат 1.1 Пројекат изградње пословно-туристичких зона	Програм изградње и реконструкције друштвене (културне и спортске) инфраструктуре	Стратешки циљ 1. Секторски циљ 1.	Отворена Пословно-туристичка зона „Вијака“ до краја 2015. године (отворени погони пет нових привредних субјеката са 100 запослених)		СО Прњавор; Одјељење за просторно уређење; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Пројектант; Одјељење за стамбено - комуналне послове и инвестиције; Извођачи радова.	2.070.000
Пројекат 1.2 Успостављање мреже за инвестиције и развој Прњавора		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 2.			Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности	15.000
Пројекат 1.4. Промоција Прњавора као атрактивне инвестиционе средине		Стратешки циљ 1. Секторски циљ 3.			Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Туристичка организација;	30.000
Пројекат 1.10. Програм подршке пољопривредној производњи	Програм подршке Пољопривредној производњи	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.			Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача;	2.400.000
Пројекат 1.11. Техничка помоћ за успостављање/преструктурисање задруга и пољопривредних удружења на робну и тржишно оријентисану пољопривредну производњу	Програм подршке пољопривредној производњи	Стратешки циљ 4. Секторски циљеви 6, 9. и 10.			Општина Прњавор; Удружења пољопривредних произвођача;	30.000
Сектор 2: Друштвени развој						
Пројекат 2.2. Оснивање дневног борава за дјецу и младе са сметњама у развоју		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.	Основа, опремљен и стављен у функцију простор за дневни боравак дјеце ометене у развоју		Центар за социјални рад; Донатори;	120.000
Пројекат 2.3. Стварање услова за системско рјешавање проблема стамбеног збрињавања Рома на подручју општине		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	Припремљена документација и обезбијеђени плацеви са потребном инфраструктуром (прикључци за воду, струју, канализацију и прилазни путеви) за пет ромских кућа		Општина Прњавор; Удружење Рома општине Прњавор; Извођачи радова.	21.000

Пројекат 2.4. Фестивал националних мањина општине Прњавор и дани дијаспоре		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.	Повећан број учесника и гостију на манифестацији „Фестивал националних мањина“ за 50 % до 2015. године;		Општина Прњавор; Савез националних мањина општине Прњавор; Удружења националних мањина.	150.000
Пројекат 2.7. Изградња приоритетне путне мреже и саобраћајне инфраструктуре	Програм асфалтирања и реконструкције локалне путне мреже	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	Асфалтирано 40 % нових улица и модернизовано 20 % улица у градској зони до 2015. године;		Одјељење за стамбено-комуналне послове, Одјељење за просторно уређење, Одјељење за ЛЕР и друштвене дјелатности, извођач радова.	5.500.000
Пројекат 2.8. Изградња приоритетне водоводне мреже	Програм водоснабдијевања општине Прњавор	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.	Обезбијеђено водоснабдијевање за укупно 12000 становника сјеверног дијела општине и града Прњавора до 2015. године са изворишта Повелич; Ријешено водоснабдијевање у пет мјесних заједница;		АД „Водовод“ Прњавор	8.000.000
Пројекат 2.9. Изградња приоритетне канализационе мреже	Програм изградње и реконструкције канализационе мреже	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.			Општина Прњавор; АД „Водовод“ Прњавор	6.000.000
Пројекат 2.10. Реконструкција приоритетне нисконапонске електромереже	Програм електрификације, ремонта и изградње нових трансформаторских станица	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.			Електродистрибуција Прњавор, Општина Прњавор	100.000
Пројекат 2.11. Санација клизишта на подручју општине у складу са приоритетима		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 1.			Влада РС; Општина Прњавор;	1.000.000
Пројекат 2.12. Подршка одржавању традиционалних манифестација у руралним подручјима		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.			Општина Прњавор; МЗ; Заинтересовани привредници;	25.000
Пројекат 2.13. Повезивање Средње школе Прњавор са привредницима по питању извођења практичне наставе		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 5.			Средња школа Прњавор; Општина Прњавор; Министарство просвјете и културе; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;	5.000
Пројекат 2.14. Израда Омладинске политике општине Прњавор	Стварање услова за побољшање положаја дјеце и младих	Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4. и 5.			Општина Прњавор; Влада РС; Привредни субјекти;	5.000
Пројекат 2.16. Изградња новог дјечијег вртића у Прњавору		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.			Општина Прњавор; Влада РС – Министарство просвјете и културе	2.000.000

Пројекат 2.17. Унапређење приоритетне школске инфраструкту- ре на подручју општине и модернизација наставног процеса		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 2.			Општина Прњавор; Влада РС – Министарство просвјете и културе	180.000
Сектор 3: Развој и заштита животне средине						
Пројекат 3.2. Уређење слива ријеке Укрина у циљу заштите од поплава (израда студије и рјешавање приоритетних проблема)		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 3.			ЈП „Аутопутеви“; Општина Прњавор; Агенција за воде; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС;	250.000
Пројекат 3.5. Формирање еколошког информационо- едукативног центра општине Прњавор		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.			Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области екологије;	30.000
Пројекат 3.6. Еколошка едукација пољопривредн их произвођача са територије општине Прњавор		Стратешки циљ 5. Секторски циљ 3.			Општина Прњавор; НВО која се баве питањима из области пољопривреде;	15.000
Пројекат 3.7. Израда општи- нског простор- ног плана и урбанистичког плана насеља Прњавор		Стратешки циљ 3. Секторски циљ 4.			Одјељење за стамбено- комуналне послове, Одјељење за просторно уређење, Одјељење за ЛЕР и друштвене дјелатности,	400.000

VI План развоја организационих капацитета и људских потенцијала

Имплементација Стратегије развоја општине Прњавор од 2012-2020. године представља кључни изазов за ову јединицу локалне самоуправе. Степен и квалитет реализације стратегије јасно ће показати колико је општина Прњавор близу остварења циљева дефинисаних визијом развоја. У циљу ефикасне имплементације стратегије, потребно је да се у Административној служби општине Прњавор ојачају механизми управљања развојем, који ће уз одговарајуће претпоставке, омогућити да се на пословима развоја искористе сви стручни

капацитети, као и релевантни актери из локалне заједнице, на најбољи могући начин. Да би се овај циљ остварио неопходан предуслов јесте обезбјеђење системског, дакле континуираног јачања знања и вјештина особља ангажованог на имплементацији стратегије.

Кључни оперативни капацитет за управљање развојем мора имати јасно дефинисане надлежности и овлаштења са задатком да се свакодневно стара о реализацији стратегије као цјелине, али и сваког пројекта појединачно, координишући све активности и актере, од припреме, промоције и реализације пројеката, преко праћења и извјештавања, до ажурирања стратегије.

Основне улоге, одговорности и надлежности у процесу имплементације и координације стратегије

Улоге и одговорности	Надлежности
Дефинисање одговорности у погледу координације на имплементацији стратегије развоја	Начелник општине;
Дефинисање надлежности појединих одјељења/служби за припрему пројектних приједлога и имплементацију пројеката из акционог плана	Начелници одјељења, Служба за јавне набавке и заједничке послове, директори јавних предузећа и установа, предсједници НВО;
Разрада пројектних приједлога и осигурање извора финансирања;	Кабинет начелника, Одјељење за финансије, Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности, Одјељење за стамбено-комуналне послове и инвестиције, Одјељење за пољопривреду, водoprивреду и шумарство, Одјељење за просторно уређење, Одјељење за општу управу, Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту и Одјељење за инспекцијске послове;
Провођење процедуре јавних набавки;	Служба за јавне набавке и заједничке послове; Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности;
Праћење имплементације стратегије и редовно извјештавање;	Кабинет начелника, Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности; Партнерска група за развој;
Успостављање и редовно ажурирање базе података релевантне за развој;	Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности;
Разрада и усвајање оперативних и финансијских планова за наредне године имплементације стратегије (годишње и индикативно трогодишње)	Начелник општине и начелници одјељења, Служба за јавне набавке, Скупштина општине;
Ажурирање и ревизија секторских планова и стратегије;	Кабинет начелника, Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности и остала одјељења; Партнерска група за развој; Скупштина општине;
Дефинисање кључних потреба за изградњу капацитета људских ресурса укључених у имплементацију стратегије (припрема плана и системска изградња капацитета за дјелотворну имплементацију стратегије развоја);	Начелник општине, Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности и остала одјељења; Партнерска група за развој;
Свеукупна комуникација у погледу имплементације стратегије развоја са актерима ван општинске управе (грађани, медији, пословни сектор, невладин сектор, потенцијални финансијери, виши нивои власти, итд.);	Начелник општине (Службеник за односе са јавношћу и администратор интернет странице), Одјељење за локални економски развој и друштвене дјелатности и остала одјељења; Партнерска група за развој;
Континуирана изградња људских капацитета потребних за имплементацију стратегије у оквиру општинске администрације;	Начелник општине и Одјељење за општу управу;

VII Праћење, вредновање и ажурирање стратегије развоја**VII 1.1. Праћење и вредновање стратегије**

Праћење и вредновање (мониторинг и евалуација) остваривања стратегије представља систем за мјерење напретка остваривања постављених циљева, предузимање правовремених мјера у циљу евентуалних корекција, те оцјењивање свеукупне успјешности реализације стратегије. Праћење подразумијева систем прикупљања и обраде података у сврху упоређивања постигнутих резултата са планираним. Вредновање се заснива на

налазима праћења и даје свеукупну оцјену остварења постављених циљева.

Праћење (мониторинг) остваривања развојних планова и стратегије у цјелини на основу дефинисаних пројектних и програмских индикатора и плана имплементације врши се на годишњем нивоу. Водећи индикатори за мониторинг и евалуацију реализације Стратегије развоја су:

- број нових радних мјеста у привреди;
- број незапослених на подручју општине;
- раст добити предузећа;
- број пословних субјеката на 1000 становника;
- износ просјечне плате;

- број корисника комуналних услуга;
- удио образованих у укупном становништу;
- степен задовољства становника општине укупним квалитетом живота; и
- основни индикатори стања животне средине на територији општине.

Тијело које ће бити задужено за праћење имплементације стратегије, поред наведених, анализираће и остале индикаторе који су важни за развој, у циљу контроле остваривања дефинисаних циљева, а на начин да ће прикупљати и анализирати податке потребне за њихово доказивање у оквиру активности праћења имплементације стратегије, извјештавања о имплементацији и ажурирању стратегије, као и мониторингу и евалуацији пројеката.

Вредновање (евалуација) остваривања секторских развојних планова врши се контролно након три године (када се по правилу врши и дјели-

мично ажурирање) и финално након планског периода (тј. након пет година). Тада се ради и контролно вредновање остваривања стратегије у цјелини и врши њено ажурирање у виду евентуалног помјерања стратешких фокуса и редифинисања стратешких циљева.

VII 1.2. Ажурирање стратегије

Стратегија је документ који треба редовно ажурирати ради прилагођавања промјенама у окружењу. Преиспитивање и ажурирање компоненти стратегије изводи се селективно, тако да се визија развоја обично не мијења током стратешког периода, стратешки циљеви се преиспитују и по потреби ревидирају након три године реализације стратегије, док се остале компоненте преиспитују и према потреби ажурирају на годишњем нивоу.

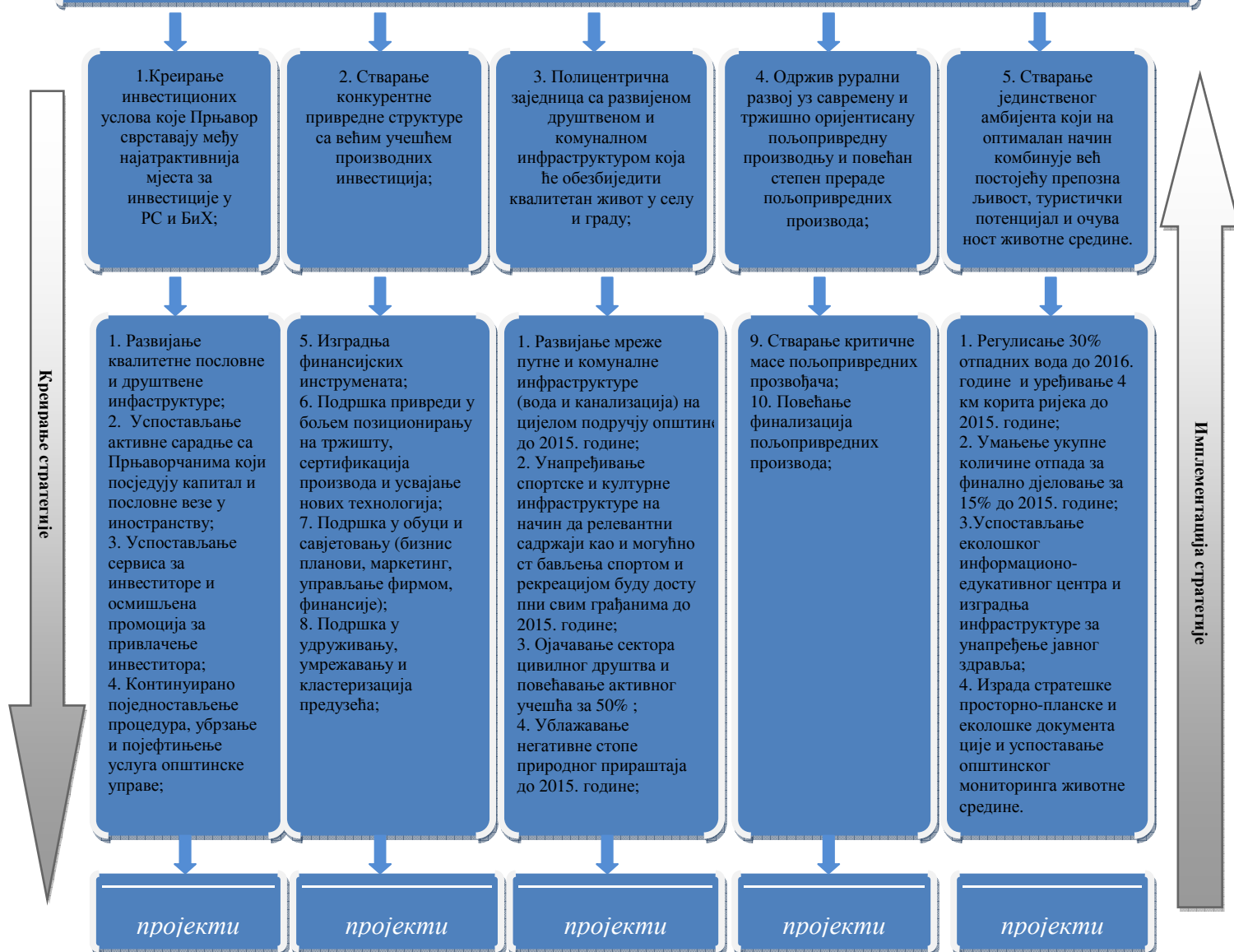
Рокови за годишње ажурирање стратегије

Компонента	Опис и подлоге за годишње ажурирање	Период ажурирања	Напомена
Социо-економска анализа (ради се у битно скраћеној верзији)	- Праћење и публиковање одабраних економских и социјалних индикатора, као и важних трендова (демографских, тржишта рада, економских показатеља по гранама и врстама пословних субјеката, стање у области пољопривреде ...); - Стање пословног окружења (анкета или фокус-група).	Почетак у априлу (када су обрађени сви подаци за претходну годину) а завршетак (публиковање) у јуну;	За овај посао врло је важно разрадити процедуру и усагласити размјену података са изворима података (Завод за запошљавање, Фонд ПИО, Пореска управа ...);
Ревизија оперативних циљева	- Вреднујемо у којој мјери су остварени и да ли су још валидни оперативни циљеви. Уколико остварења нису близу очекиваних, анализирамо узроке и по потреби, интервенишемо у активностима (пројектима) и/или у самим циљевима; - Ревизију изводимо на основу праћења реализације програма и пројеката, с једне стране, и уочених битних промјена у околностима.	јуни - јули	Добро је да се за ревизију оперативних циљева и пројеката искористи потенцијал Партнерске групе;
Ревизија пројеката	- Врши се на основу: - Искуства стеченог кроз реализацију пројеката; - Резултата и препорука реализованих пројеката; - Уочених промјена и нових потреба; - Ревидираних оперативних циљева.	август - септембар	
Годишњи оперативни план имплементације, са пројектним формуларима	- Утврђујемо приоритете за наредну годину; - Ревидирамо/комплетирамо пројектне формуларе/пројектне задатке за приоритетне пројекте; - Правимо и усаглашавамо финансијски план; - Комплетирамо план имплементације.	септембар - октобар	Ажуриран план од друге половине октобра иде на јавну расправу, заједно са буџетом.

Праћење и вредновање реализованих и текућих пројеката	Изводи се на основу: - Плана имплементације; - Разрађених пројектних формулара /пројектних задатака (очекиваних резултата); - Извјештаја о реализацији пројекта (пројектне документације); - Показатеља о оствареним ефектима (нпр. подаци о увозу и извозу, подаци Завода за запошљавање, ..)	Прати се према динамици реализације пројеката и извјештавања. Вреднујемо (дајемо оцјену стања и анализирамо разлоге) у првој половини марта.	У склопу годишњег извјештаја о раду, о резултатима праћења и вредновања извјештавамо Партнерску групу, Начелника и Скупштину општине.
---	--	--	---

ВИЗИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ПРЊАВОР 2020. ГОДИНЕ

Прњавор ће 2020. године бити мјесто гдје ће људи са овог подручја, ма гдје се тренутно налазили и ком народу припадали, на основу своје предузетности, знања и пословних веза остварити снажан прилив инвестиција и динамичан развој локалне привреде. Као резултатат оваквог десетогодишњег привредног замах и друштвеног напретка, Прњавор ће од „Мале Европе“, у 2012. години, постати „Европа у малом“, са европским квалитетом живота, развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром, туристички атрактивном и очуваном животном средином, препознатљив по имицу мултикултуралности и толерантности.

341

На основу члана 48. Статута општине Прњавор („Службени гласник општине Прњавор“, број 8/05 и 6/08) и члана 198. Пословника Скупштине општине Прњавор („Службени гласник општине Прњавор“, број 9/11 и 15/11), Скупштина општине Прњавор, разматрајући приједлог Одлуке о усвајању Стратегије развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година, на 4. посебној сједници одржаној дана 11.04.2012. године, донијела је

ЗАКЉУЧАК

1. Реализација пројеката прихваћених Стратегијом

развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година вршиће се на основу одлука, програма и других аката донесених од стране Скупштине општине Прњавор.

2. Овај закључак ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном гласнику општине Прњавор“.

Број: 01-022-59-1/12

Предсједник

Датум: 11.04.2012. године Скупштине општине,

Прњавор, **Горан Земун, дипл. економиста, с.р.**

САДРЖАЈ**СКУПШТИНА ОПШТИНЕ**

340	Одлука о усвајању Стратегије развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година.....	1
341	Закључак у вези реализације пројеката прихваћених Стратегијом развоја општине Прњавор за период 2012.-2020. година.....	47